

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnih prejemih:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-30

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Credništvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izda se vsak dan svester izvenredno in praznično.

Inserti veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na plačila naročil brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35.

Državni zbor.

Dunaj, 8. marca.

Po skoraj štirideski pavzi se je danes zopet sestal državni zbor. Zbornica je precej dobro obiskana in v krogih poslancev se živahno diskutira možnost pravočasne rešitve rednega proračuna. Mnogo zanimanja se kaže tudi za usodo reforme društvenega zakona.

Niti v enem, niti v drugem vprašanju ni prišlo danes do popolne razjasnitve položaja.

Ob 1. se je sicer sestala konferenca načelnikov strank, v kateri naj bi se bilo odločilo, katero parlamentarno delo je mogoče v pravočasnih terminih izvršiti. V imenu vlade je baron Bienenroth zlasti poudarjal, da je potreba proračun in rekrutni kontingent kolikor mogoče hitro rešiti. Za proračun je termin 31. marec, za rekrutno predlogo 17. april. Manj važna je že bančna predloga, ker je zaenkrat podaljšana bančni provizorij do konca maja, vendar pa je novi bančni zakon bil ravno danes v ogrski zbornici sprejet in vladni se zdi samoposebi umevno, da tudi avstrijski parlament, ki je svoj čas prekinil bančno debato le raditega, ker so se na Ogrskem pojavile težkoče, ne more te zadeve več dolgo odlašati. Finančnemu odseku bo poleg tega skoraj dana prilika, da se bavi z davčnimi reformami.

Konferenca načelnikov strank je sicer sklenila, da naj proračunski odsek razpravo budžeta kolikor mogoče pospeši in se še le takrat odloči za zopetni provizorij, ko bi se izkazalo, da pravočasna rešitev rednega proračuna ni mogoča. Nadalje se je konferenca izrekla, da naj se vprašanje italijanske fakultete če le možno, reši še pred Veliko nočjo. Vsi ti sklepi so za enkrat prav problematične vrednosti, ker so zastopniki »Slovenske Enot« izjavili, da se ne morejo v nobenem oziru vezati; »Slovenska Enota« sklepa o svojem stališču napram od vlade predlaganem delovnem programu še le v svoji seji, ki se ravnokar vrši.

Vlada sama je nad možnostjo spraviti proračun pravočasno pod streho, obupala in finančni minister je v začetku seje že predložil zbornici predlog o novem trimesečnem proračunskem provizoriju, ki bo prišel v razpravo, kakor hitro postane go-

tovo, da ne bo mogoče rešiti budžeta do konca tega meseca.

Zadeva pa je nekoliko kočljiva vsled dejstva, da vlada v krogih »Slovenske Enot« prav malo razpoloženja dovoliti vladi novi trimesečni provizorij.

Z velikim zanimanjem se je danes pričakovalo glasovanje o predlogu ustavnega odseka glede spremembe nekaterih zastarelih določb društvenega zakona.

Skoraj vse stranke so pozdravile čas primerno reformo, ki bi bila odpravila vsaj najneprilicnejše ovire javnega društvenega življenja. Predlog ustavn. odseka eliminira v § 30 društvenega zakona z l. 1867 določilo, da ženske ne smejo biti članice političnih društev, črta nesmiselni § 31, ki prepoveduje, da bi sestojal odbor političnih društev iz več kakor deset oseb, ublažuje § 32, v toliko, da naj bodo politična društva v bodoče zavezana predložiti imenik članov le na zahtevo oblasti ter črta tudi § 33 (prepoved snovati podružnice in zveze) ter § 34 (prepoved nositi znake).

Vlada je že v začetku izjavila, da se ji taka delna reforma ne dopada, ter obljubila predložiti zbornici zakonski načrt novega društvenega zakona, ki bi naj postavil društveno pravo na nove podlage. To obljubo je danes tudi faktično izvršila, toda stranke so sprejele vladno predlogo z jako »mešanimi« čutili.

Sicer pomenja vladni načrt neoporečni napredek tudi v primeri s predlogi ustavnega odseka, toda namen, ki ga zasleduje vlada s svojo predlogo, se zdi mnogim strankam preveč prozoren. Zbornica naj bi delno reformo odklonila in celo zadevo znova izročila odseku.

Parlamentarne razmere pa so take, da se je bati, da cela stvar zopet blaženo zaspi.

Da ta bojazen ni neopravičena, kažejo jasno peticije, ki sta jih danes izročila poslanec dr. Rybař in Strekelj. Prvi zahteva žensko volilno pravo in politične pravice v imenu tržaškega ženstva, drugi v imenu goriškega.

Stranke, katerim je v resnici od tega, da se izvede v tem društvenem pravu vsaj najnujnejše reforme, so tudi odločene glasovati za vsako ceno za predlog ustavnega odseka, da se spravi cela zadeva vsaj enkrat v »akutni štadij«, akoravno se je bati,

da bo gosposka zbornica prekrizala te račune.

Ker je bila danes razprava o predlogu ustavnega odseka tik pred glasovanjem prekinjena, pade odločitev v prihodnji seji, ki se vrši v petek.

Na koncu današnje seje je poslanec Biankini še enkrat prav živahno protestiral proti poskusom označiti njegova izvajanja v zadnji februarjski seji za psovovanje ogrske države. Kar je zgodovinska resnica, to ne more biti prazna psovka: »Zgodovina pa nam jasno kaže,« je zaklical poslanec Biankini, »da je Ogrska brezvestno teptala hrvaško-ogrsko nagodbo in da veje tam onstran Lajta azijski duh...«

Iz današnje seje povzemamo:

Začetkom seje je trgovinski minister dr. Weisskirchner odgovoril na več interpelacij. Vlada je predložila trimesečni proračunski provizorij in pa društveni zakon. Razventega je predložil zbornici zakonski načrt, naj se zavarovanje za slučaj bolezni in nezgode razširi tudi na osebe, ki so zaposlene pri pomorskem ladjeplovstvu in ribarstvu; nadalje zakonski načrt o izpembembi in depolniti § 74 obrtnega reda.

Komaj se je seja začela, je omedlel član poljskega kluba, poslanec Pastor. Njegovi tovariši, zdravniki, so mu pomagali. Ko je bila seja za 15 minut prekinjena, se je začela debata o društvenem zakonu.

Prvi je govoril notranji minister grof Wickenburg, ki je rekel, da vlada ne smatra za primerno, samo deloma reformirati društveni zakon. Minister je nato razpravljal o najvažnejših določilih društvenega zakona in poudarjal, kako da novi zakon olajšuje društveno delovanje. Posebne važnosti je, da se je opustila razlika med političnimi in nepolitičnimi društvi. Če so se opustile vse omejitve žensk v društvenem delovanju, tedaj se to ni zgodilo zaradi tega, da bi se ženske bolj udeleževale političnega življenja. Razvoj pridobitnega življenja, stališče žene v tem življenju, njeno delovanje v humanitarnih in karikativnih društvihih zahteva, da je žena popolnoma enakovredna po društvenem zakonu. Minister pravi, da zakon popolnoma odgovarja zahtevam praktičnega življenja. Vlada je sprejela samo take omejitve, ki so s stališča državne skupnosti potrebne.

Nemški nacionalec poslanec dr. pl. Mühlwert je predlagal, naj se vladna predloga in Pernersorferjev predlog vrne odseku, da ta izdela skupen elaborat. Zavračal ga je socialni demokrat poslanec Glöckel in zahteval, naj se zakonski načrt kakor hitro mogoče reši.

Tudi poslanec Kuranda se je izrekel zoper to, da se zakonski načrt vrne odseku.

Poslanec dr. Konstantin Lewicki je pozdravil predlogo, katero smatra kot korak naprej, v interesu politične svobode avstrijskih narodov; vendar pa smatra predlogo odsekovo za nezadostno.

Za poslanecem Ceglinskim in poslanecem Sokolom je govoril češki demokrat poslanec Němec, ki je izrekel sumnjo, da namerava vlada doseči, da se predloga vrne odseku. Ne more razumeti, zakaj bi enindvajsetletni mož ne imel pravice, politično delovati.

Nato je bila debata zaključena. Generalni govornik kontra je bil poslanec Korošec, ki se je izrekel zoper to, da se predloga vrne odseku.

Generalni pro-govornik poslanec dr. Adler je rekel, da hoče vlada zbornico na lim speljati. Nato je kritikal posamezna določila predloge in priporočal predlog poslanca Pernersorferja.

Nato je prišel na vrsto nujni predlog poslanca Fresla, naj se odstrani davek na meso. Ker so se ostali govorniki deloma odrekli besedi, deloma niso bili navzoči, je predsednik izjavil, da se bo o predlogu glasovalo v eni prihodnjih sej.

Poslanec Mandić in tov. so interpelirali zaradi pomanjkanja sodbikov in pisarniškega personala pri okrajnih sodiščih v Istri; poslanec Pittino in tov. zaradi nameravane uporabe vojaštva pri pasivni resistenci v Trstu za posle civilne uprave; — poslanec Roblek in tov. zaradi narodnostnih razmer pri sodiščih na Spodnjem Štajerskem.

Poslanec Biankini je izjavil, da je bil njegov predlog, v katerem se govori o ogrskih in hrvaških državljanih, z veliko večino sprejet. — Ministrski predsednik je v Budimpešti izjavil, da je bil ta predlog le pomotoma sprejet. Zoper to govornik odločno protestira in zavrača spriče-

valo nezmožnosti, katero hoče ministrski predsednik izstaviti parlamentu. Vpraša predsednika, kaj misli storiti, da se taki, obžalovanja vredni dogodki ne ponove.

Predsednik je izjavil, da je poročevalec pri glasovanju o Biankinijevem predlogu pomotoma vstal, vsled česar je bil Biankinijev predlog pomotoma sprejet. Predsednik ni opravičen podajati ex praesidio izjave o notranjem državnem pravu druge državne polovice.

Poslanec Malik je vprašal predsednika, ali hoče stopiti v zvezo s predsednikom gosposke zbornice, da se javno protestira proti temu, da bi bilo katoliškemu monarhu Avstrije zabranjeno obiskati o priliki jubileja Italije italijanskega kralja, zaveznika Avstrije.

Predsednik je odgovoril, da se noče vmešavati v zunanje zadeve monarhije, in pokliče poslanca Malika k redu, ker je razžalil papeža.

Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja bo v petek.

Politična situacija.

Položaj, v katerem se vlada nahaja ni nikakor prijeten. Cela vrsta predlog, ki so sicer »državne nujnosti« tem manj pa »ljudske nujnosti«, zahteva skorajšnje rešitve. Večina, ki bi naj dovolila davčno reformo, vojne kredite, rekrute itd. pa je tako neznatna, da se je vsak trenutek bati, da se spremeni v manjšino. Delovni program državnega zbora je skoraj neizvedljiv, dokler se vladi ne posreči razširiti svojo dosedanjo majoriteto. Je naravno, da se skoraj obrne na Jugoslovane in na Čeha za pomoč...

Položaj je torej za opozicijske stranke skrajno ugoden. S spretno in dosledno taktiko v odsekih in v plenumu lahko v kratkem dokažejo, da se sedanje razmere ne dajo več vzdržati in da je treba reforme v cellem sistemu, ako se naj posreči »reforma« vladne večine. Vstop par čeških zaupnikov ali kakšnega Jugoslovana v kabinet ne more biti zadovoljiva garancija za bodočnost, tudi dejansko se mora poprej pokazati dobra volja vlade ukreniti drugo, pravičnejšo pot. Neštete narodnostne pritožbe ne le Jugoslovane temveč tudi Čehov kažejo jasno, v katerih smereh se mora izvršiti sanacija političnih razmer v državi.

LISTEK.

Prva služba.

Spisal Josip Premk.
(Dalje.)

»Sedite, gospodična, sedite!« In ponudil ji je stol prav tik sebe, da je čutila Angela na obrazu njegov, po znoju dišeč dih. »Bo že preteklo štiriinajst dni, kar ste prišli —« je pričel počasi in si mel roke — »pa vas ni nič na izpregled. Človek bi skoro mislil, da smo se vam zamerili. In tudi gospod nadučitelj pravi, da se ga naravnost ogiblujete in organist toži, da se vas boji prositi za cerkveno pevko. Bajete imate lep glas, kakor je dejal gospod nadučitelj, no, ne bi bilo napadno, če bi hoteli peti na koru.«

Angela ga je gledala debelo in je odkimala.

»Me ne veseli, gospod župnik. Jaz opravič svoj dolžnost in kaj bi se utikala v stvari, ki ne spadajo v moj delokrog.«

Župnik je pokašljaj in si mel roke še hitreje.

»Imate prav, popolnoma prav, ali vendar bi storili dobro delo, saj veste, da pravi pregovor: besede mičejo, zgledi vlečejo. Poleg tega imamo tu Marijino družbo, vaša prednica, hočem reči — prejšnja učiteljica, je

bila goreča članica te družbe —«

»Ona?« se je začudila Angela in obenem lahno zardela, a v tistem hipu se je spomnil tudi župnik in jo naglo opravičeval:

»No, no, človek ne ve, kje ga čaka nesreča! Seveda, tisto se je že res zgodilo z njo... moj bog, vsi smo obloženi z grehi in smo izpostavljeni skušnjavam, zato je še ne smemo soliti preslabo. Drugače je bila vzorničelica: pevka, v Marijini družbi, sploh vneta za vse dobro in lepo. Zato bi želel, da bi jo vi vsaj nekoliko bolj posnemali.«

»In ako tega ne storim?« se je uprla Angela odločno in pogledala župniku naravnost v oči.

Župnik je pomežiknil in je stisnil ustnice kakor v nevolji.

»Težko je z vami,« je dejal naposled — »ne z lepa, ne z grda vas človek ne more pripeljati na pravo pot, zato ni čudno, če se gospod nadučitelj pritožuje.«

Župnik je pogledal v tla in je stisnil pesti in ustnice.

»Napačno je že to, da se ga ogiblujete in odtegujete, sploh vsakemu razum kaplana. S tem kažejo jasno, da niste našega mnenja in mišljenja. Da nas takorekoč prezirate in sovražite! Za sedaj bom še molčal, ker mišlim, da niste vsega krivi vi sami, temveč moj kaplan, a če se stvar tudi po njegovem obdodu ne izboljša, pripišite posledice sami sebi. Da ni-

ste bili poučeni, se ne boste mogli izgovarjati, dovolj se trudim z vami, vaša prednica je uganila vse že na migljaj, a vi kljubujete vsem in vsemu, in da vam povem v obraz: zdite se mi naravnost nevarni...«

»Zakaj?« je povprašala Angela s prezirljivim nasmehom, ker v duhu se je že videla kako odhaja iz Zabrezja.

»No, in še praste! Ali ne veste, la je sedaj izpraševanje, pripravljajte se za svedo — vas ni od nikoder. Obe nedelji sem gledal raz leco — vas seveda ni bilo v cerkvi! In vi naj potem vzgajate našo mladino?! Pa to bi bila še postranska stvar, a izkušnja me uči, da je človek, ki hodi taka pota, nasproten vsemu, za kar se borimo mi s toliko gorečnostjo. In tudi to ni dovolj, če se človek ne briga za nič in ni nikomur v napotje in nikomur škodljiv, ker mi rabimo ljudi delavnih in poštenih za našo stvar. Pomislite torej, kar sem vam govoril in izpreobrnite se, pa bomo dobro izhajali.«

Njegov obraz je postal zopet prijazen, a Angela se je že dvignila. »Skušala bom,« je priklimala, a okrog njenih ustnic je krožil tako poreden nasme, da je župnik nagubančil čelo v goste gube.

Nato je priklimala v pozdrav in je odšla.

In tisti večer ni šla niti k Zabukovu, ampak se je napotila brez večerje naravnost domu.

Oblečena je legla na posteljo in ni prižgala luči. Včasih se ji je zahtelo, da bi odšla tja nekam daleč iz vasi, da bi pozabila na vse, kar jo obdaja, a čez hip se je zopet nasmešnila in se smejala tako od srca čez ves ta prokleti svet...

In ko je nekdo potrkal, ni niti slišala, šele ko je potolklo ob vrata drugič, je naglo planila iz postelje in se odzvala.

Na pragu se je pojavila temna možka postava in šele po glasu je spoznala Angela organista

»Česa želite?« ga je vprašala skoro osorno in naglo prižgala svečo, ki je stala na mizi.

Organist pa se je samo nerodno priklonil in pomižal, kot da se mu blešči.

»Oprostite,« je izječljal naposled in drgnil desno dlan ob stegno — »če mogoče motim. Prihajam zaradi — hm, važne stvari, gospodična učiteljica.«

»Kakšne važne stvari?« je povprašala Angela nestrpno in gledala temno v njegov neobrit obraz.

A vendar je bil organist nekako prazničen, v temni obleki in še lase je imel počesane, kar pri njem ni bilo v navadi. V očeh pa mu je spal nek nemir in strah, da je gledal v tla in po kotih.

»Prišel sem gospodična, da vam povem, kar je potrebno za vas in same,« je pričel sbirati besede in man-

cal klobuk zdaj v desnici, zdaj v levici. »Mislim, da me poznate kot poštenega človeka, skratka: mislim, da me ne sovražite in zategadelj, menim, da ne boste hudi, če vam povem, da ste se mi ušedli globoko v srce.«

Angela se je zasmejala, da je odmevalo od sten, a ker se je hotela zmaščevati že nad komurkoli te drhali, ki jo je tako srdila, je zbrala siloma obraz v resnejše poteze in mu ni pokazala vrat.

»Ne razumem vas, gospod organist, razložite mi natančneje,« je dejala in mu ponudila stol, sama pa sedla na rob postelje.

Organistove oči so se zasvetile vesela in roka mu je drhtela, da jo je moral držati na kolenu. Angela je opazila vse to in se je smejala na tihem iz dna duše...

»Rad vas imam, gospodična učiteljica,« je razlagal organist dalje svojo srčno nepotrebnost — »tako rad, da vas vidim vedno pred seboj.«

»Pa ste me silili v Marijino družbo,« je spomnila Angela resno, da se je čudila sama, kako se more tako premagati.

Organist je bil nekoliko v zadregi in je prelozil klobuk iz desnice v levico, nato pa izječljal boječe:

»Eh, seveda! To je bilo zaradi župnika.«

»Kako to?«

(Dalje prihodnja.)

Slovanec. Enoti.

To mnenje prevladuje v krogih »Slovanec Enoti«, ki si mora biti svesta dolžnosti, da uporabi ugodne šanse in pokaže politično moč opozicijske solidarnosti.

V seji parlamentarne komisije, ki se je vršila danes popoldan je, kakor izvezo, to prepričanje dobilo prav jasne izraze. Posameznim klubom so se dala navodila, kako postopati v proračunskem odseku, kjer člani »Slovanec Enoti« nikakor ne morejo imeti dolžnosti podpirati vlado v njenih zadregah in pospeševati tek razprav po željah večine. Velikega pomena je zlasti, da je parlamentarna komisija sklenila, da smatra bančno predlogo za politično, v katerem bo za stališče opozicijskih poslancev merodajno stališče, ki ga zavzemajo napram vladi. To pa je za enkrat odklanjajoče! Izključeno je tudi, da bi kak član »Slovanec Enoti« prevzel referat o bančnem zakonu in posl. Ploj, ki je bil kot strokovni svetnik za ta referat designiran, je v konsekvenci sklepa »Slovanec Enoti« že izjavil, da referat odklanja.

Položaj je torej na vse strani za vlado jako mučen in težaven. Mirno lahko pričakuje slovanška opozicija, kako se bo baron Bienerth izmotal...

Slovenski klerikaleci pred sodiščem »Slovanec Enoti«.

Današnja seja »Slovanec Enoti« je velepomembna tudi v moralnem oziru. Takoj na začetku je prišla namreč zadeva »Slovanec Enoti« člankov v razpravo. Predsednik posl. dr. Fiedler je izrazil svoje ogorčenje nad dejstvom, da se najdejo listi, ki zlorabljajo razlike v nazorih za javne nedostojne in vsega obsojanja vredne napade. Posil je člani »Slovanec Enoti«, da na te liste primerne vplivajo ter preprečijo v bodoče v interesu skupnega delovanja podobna slučaja. Ta ostra obsodba »Slovanec Enoti« napadov na »Slovanec Enoti« in posamezne njene člane je bila sprejeta s splošnim soglasjem.

Posl. dr. Šusteršič v svoji zadregi ni vedel drugega odgovoriti, kakor da se s to obsodbo popolnoma strinja. Želi, da bi se to tudi na drugi strani vpoštevalo, konstatira pa da »Slovanec Enoti« nima ničesar opraviti, da je ta list popolnoma samostojno glasilo, na katero nima vpliva. »Slovanec Enoti« piše dostikrat proti njegovi volji, da, proti njegovim po-
povjem.

Dr. Šusteršičovo izjavo se je sicer sprejelo molče na znanje, toda tudi v »Slovanec Enoti« se nahajajo poslanci, ki so z velikim začudenjem poslušali njegova z dokazi (!) opremljena izvajanja...

Komuniké

Istrskih hrvatskih in slovenskih deželnih poslancev

Hrvatsko - slovenski zastupniki na istarskom saboru obdržali su dne 6. ožujka 1911 u Trstu klubsku jedinicu, kojoj prisustvovali također većina načelnika onih občina Istre, kojima bje od zemaljskog, odbora Istre protuzakonito uzkraceno pravo pobiranja občinskih nameta za godinu 1911.

Na toj sjednici izvjestiše načelnici pojedinih občina o gospodarstvenom stanju potonjih usljed neodobrenih proračuna. Iz ovih izvješća crpiše prisutni osvjedočenje da atentat istarskih Talijana na gospodarstveno stanje hrvatsko-slovenskih občina u Istri neće imati zlih posljedica nego da će naprotiv naše občine uzprkos tome protuzakonitom postupku talijanskih prisjednika u zemaljskom odboru Istre naći pokrića za redovite svoje izdatke u godini 1911.

U ime odbora za podnešenje pritužaba proti istaknutom nezakonitom postupku talijanskih prisjednika izvjestio je zastupnik Dr. Gj. Červar a) da su se glede svih občina kojima bijaše uzkraceno odobrenje proračuna za godinu 1911 podnesle radi toga protuzakonitog uzkracenja pritužbe na e. kr. upravno sudište, b) da su takove pritužbe bile također podnešene proti nezakonitom odobrenju proračuna onih talijanskih občina, u kojima nije još riješeno više pitanje ustrojenja hrvatske odnosno slovenske pučke škole, uzprkos zakonitim preduvjetima. Proračune ovih občina jesu najme talijanski prisjednici odobrili u odsušću hrvatsko - slovenskih prisjednika i time prekršili jasnu ustanovu § 42. zem. reda za Istru, po kojoj se ob. proračuni mogu valjano odobriti samo ako pri tome sudjeluje bar jedan od slaven-skih prisjednika u zemaljskom odboru Istre, c) da je teda negda e. kr. vlada poduzela korake da sprejaci istarske Talijane u daljnjem kršenju zakona, te uzkratila zemaljskom odboru za Istru sa 1/3/11. pobiranje zemaljske pristojbe na pivo.

Zastupnici občina i članovi kluba primili su ovo izvješće do znanja

i odobrili ga u cijelosti te se jedno-dušno zaključilo:

1. da se e. kr. središnjoj vladi u Beču preda spomenica u kojoj hrvatsko-slovenski zastupnici na zemaljskom saboru u Istri najodlučnije prosvjeduju proti bezkrajnom i bezodnom kršenju zakona sa strane talijanskih prisjednika u zemaljskom odboru Istre i zem. kapetana Dr. Rizzi; 2. posredovati kod e. kr. centralne vlade u Beču, da na temelju postojećih zakona prisili istarske Talijane, da poštuju zakonom zajamčena prava istarskih Hrvata i Slovenaca i da vrše postojeće zakone;

3. pritužiti se kod viših oblasti proti postupku e. kr. namjesništva u e. kr. financijskog ravnateljstva u Trstu radi podijeljenja dozvole za utjeranje občinskih nameta u onim občinama, glede kojih bijahu od zemaljskog odbora za Istru protuzakonito odobreni proračuni za godinu 1911;

4. ustrajati do kraja u borbi nametnutoj istarskim Hrvatima i Slovencima nepravdnim i protuzakonitim postupkom istarskih Talijana.

Ujedno bje izražena nada, da će e. kr. vlada i prama istarskim Talijanima htjeti i znati energično štiti zakon i svoj autoritet te najstrožim mjerama prisiliti ih, da ispunne svoju namenu e. kr. vladi u pogledu hrvatske pučke škole u Puli preuzetu obvezu, neispunjenja koje je evu izazvalo u pokrajini Istri podpunu anarhiju.

Trst, dne 6. ožujka 1911.

Klub hrvatsko - slovenskih zastupnika na istarskom saboru.

Predsjednik:

Spinčić.

Tajnik:

Dr. Pošćić.

Postna hrana.

Ko so pisali postne pastirske liste še Ketteler, Rauscher, Strossmayer in enakovredni škofje, brali so jih z zanimanjem vsi izobraženci; verni kristjani, drugoverci, indiferentneži in brezverci. Ti cerkveni dostojanstveniki so bili namreč kljub talarju velikih duhov, v njihovih duševnih proizvodih zrcalila se je vednost, individualnost, svetovno naziranje in filozofsko znanje.

Škofu Jegliču bi delali krivico, če bi od njega pričakovali kaj takega, krivico zaradi tega, ker le »špicpub« da več, nego ima!

Če pa tudi naše pričakovanje ni bilo visoko, smo vendar razenadeni s tem, kar nam nudi zadnje njegovo postno pismo.

O nekem gostilničarju v malem mestu, kamor je zahajalo več samcev na obed, se pripoveduje, da je nekega dne posebno prijazno pozdravljal svoje prihajajoče goste. Delal se je, kot da bi bila kuharica pripravila pet ali šest juh. Najivni gostje so se mu res vsedli. Eden je naročil karfiolno juho, drugi ribjo juho, tretji mlince, četrti rezance, peti francosko juho. Gostilničar je vzel vse v vednost, se prijazno priklonil ter rekel: gospoda moja, vsi boste jedli riž!

Enako razočaranje je napravil škof Jeglič svojim ovčicam, ki so željno čakale na novi postni pastirski list.

Za vernega kristjana ima štiri-desetdanski post nekaj resnega na sebi, nekaj veličastnega celo za brezverca, kajti to je čas razmišljanja, oni čas, ki nas pripravlja na največji praznik cerkve in narave: na Vstajenje.

Predniki škofa Jegliča so neili, da je za večno izveličanje potrebno krepostno življenje, za gospodarje je potrebno, da lepo ravna jo z uslužbeni, za uslužbence, da so zvesti gospodarjem; za starše je potreba, da skrbijo za vzgojo otrok, za otroke zopet, da ubogajo starše; državniki naj skrbijo za dobrobit podanikov, in ti naj bodo vdani in poštvovalni za krono in domovino. Učili so nas, da je potrebno za večno izveličanje imeti in kazati ljubezen do bližnjega, ljubiti celo sovražnike, storiti dobro onim, ki nas žalijo. Vsa v besedah Jegličevih prednikov se je zrealizirala, ljubiti celo sovražnike, storiti dobro onim, ki nas žalijo. Vsa v besedah Jegličevih prednikov se je zrealizirala, ljubiti celo sovražnike, storiti dobro onim, ki nas žalijo. Vsa v besedah Jegličevih prednikov se je zrealizirala, ljubiti celo sovražnike, storiti dobro onim, ki nas žalijo.

Dr. Krek je na nekem shodu imenoval dr. Jegliča enega najbolj modernih ljudi med nami. In deloma ima prav ta dr. Krek.

V pastirskem postnem listu ne najdemo ne ene besede o postu, ne ene besede, ki bi nas napeljevala k resnemu razmišljanju v tem svetnem času, ne ene besede o tem, ki naj bi nas pripravljala na bližajoči se največji praznik katoliške cerkve. Tu ne najdemo ne duha ne sluha o našem zvanju v višjem pomenu besede, ne besedice o bratoljubju, o patristizmu, o krščanski ljubezni. Pastirsko pismo pa je vendar zelo moderno in zakaj?

Za škofa Jegliča je krepostno in bogoljubno življenje zelo enostavno. Približilo se da tendenca tega pastirskega pisma izraziti v besedah: Preljubi Slovenci! Vsi bodete izveličani, samo da pripravite k fondu, ki naj plača ogromni dolg »Katoliške tiskarne« v Ljubljani. To je vse. Govori se tu na široko o dobrem in slabem tisku. Nemškega časopisja se škof niti ne dotakne ne, to je sanj kočljiva točka, kar pa se tiče slovenskega časopisja, je vse dobro, kar se tiče »Katoliške tiskarne«, od zlodja pa je vse drugo časopisje. — Kdor kaj piše, bere ali prodaja, kar se ni tičalo v »Katoliški tiskarni«, ima greh, skoraj smrtni greh.

Kar pa se tiče v »Katoliški tiskarni«, je vse prav, naj se tudi zagovarjajo vratolomni sklepi deželnega odbora, s katerimi se deva vrv okoli vratu naprednemu obrtniku, naj se tudi zagovarjajo sklepi deželnega šolskega sveta, ki gonijo v hudi zimi napredne učitelje in njih rodbine v zasnežene hribe, naj se ubija družba sv. Cirila in Metoda, naj se blatiijo narodne svetinje, naj se krade čast svojemu bližnjemu — vse to ni greh in se strinja s krščansko ljubeznijo! Kakor smo že omenili, škofu Jegliču bi delali krivico, ko bi od njega pričakovali kaj duha. In tega ne maramo.

Vendar nas je prav pošteno razočaralo to, kar se je letos bralo prvo postno nedeljo s prižnice in kar sedaj vsiljujejo po hišah, kakor Žid svoje slabo blago. Pričakovali smo nekoliko več religioznosti in nekoliko manj postnega riža, nekoliko manj frazerstva in tistega trivijalnega terjatstva, katerega se danes ogibajo že boljši gorski župniki.

Ta moderni pastirski list se bere, kakor kak letak tvrdke Singer & Ko. ali Paprikaschlesinger. In nikakor se ne čudimo tisti škofovi ovčici, ki je prebrala škofov list, ga odložila ter vzdihnila: Schichtovo milo je najboljšje!

Politična kronika.

V večerajšnji seji železniškega sveta je dal železniški minister nekatera pojasnila o stanju železniških zvez z Dalmacijo. V poslednji skupni ministrski konferenci v Budimpešti se niso pečali s to zadevo. Na progi čez Metliko do meje se vrši politični obhod. Ogrska vlada se je menda zdaj odločila za liško progno. Upa, da bo stvar kmalu ugodno rešena.

V teku debate je posl. Freundlich ostro prijel železniškega ministra, ker se še vedno brez vzroka zadržuje predloga o lokalnih železnicah. Lokalne železnice so produktivni izdatki, lokalne železnice niso dreadnoughti, ki v desetih letih zastare in postanejo staro železo. Govornik je izjavil, da njegova stranka najostreje protestira proti sedanje-mu vladnemu sistemu.

Temu se je pridružil posl. Hribar ter polemiziral zoper to, da se toliko časa zadržuje vladna predloga. Zahteval je, naj se v predlogi o lokalnih železnicah bolj ozira na južne dežele monarhije. Stavil je tudi tozadnji predlog. O stvari se pa v tej seji še ni glasovalo.

V pododseku za državne nastavlence je postavil pri debati o službeni pragmatiki posl. Glöckel predlog, naj se ustanove personalne komisije. Posl. pl. Stranaky je podal dodatni predlog, naj se za Češko in Moravsko te komisije narodnostno sankcionirajo. Vladni zastopniki so se izrekli zoper personalne komisije. Dvorni svetnik Alexy je izjavil, da so oni uradniki najboljši, za katerih narodnost se ne ve. Sekcijski šef baron Fries je izjavil, da bi se morale tudi na Dunaju ustanoviti narodnostne sekcije, čemur je seveda ugovarjal posl. pl. Stranaky. Prišlo je do živahne debate. Pri glasovanju posl. Glöckel ni bil navzoč. Pri glasovanju je bil predlog s 5 proti 4 glasovi odklonjen. Če bi bil predlagatelj navzoč, tedaj bi predsednik baron d'Elvert lahko odločil za predlog.

V hrvaškem saboru so nadaljevali adresno debato. Posl. Radicević je govoril za adresni načrt odseka. Citiral je neki pogovor cesarjev s hrvaškim delegatom dr. Sekulićem pri poslednjem delegacijskem cerklju Cesar je vprašal Sekulića, kako stoji stvar v hrvaškem saboru, na kar mu je Sekulić odgovoril, da je situacija zelo težka, vendar je pa npranje, da se banu posreči načrt, sestaviti delavno večino. Na to je odgovoril cesar: »Le ven iz te situacije! To je v interesu dežele!« Govornik meni, da morajo biti monarhove besede navodilo za vse stranke, katerim je blagor dežele na srcu. Posl. Akačić je razlagal željo Starčevićeve stranke ter priporočal adresni načrt te stranke.

Kako se je Nemčija pripravila v času aneksije križe, to je razlagal

posl. Wolf. Tri dni prej, nego se je erbski prestolonaslednik odpovedal prestolu, je Nemčija sporočila ruski vladi, da je vse pripravljeno za mobilizacijo nemške armade. Rusija in Anglija pa navzlic temu niste mislili, da namerava Nemčija resno nastopiti. Potem se je naročilo nemškemu vojaškemu atašeju v Petrogradu, naj ruski vladi decidirano izjavi, da sta dva saksonska armadna kora pripravljena za vojsko, da za slučaj vojne odideta na Češko ter zadužita eventuelno češko revolucijo, katero so splošno pričakovali. Bavarska armada ima pa naročilo, braniti južno mejo Avstrije proti Italiji, ki namerava zasesti Trst in Trident. Tudi je izjavil, da je za operacijo proti Rusiji vse pripravljeno.

Takoj na to, je rekel Wolf, se je bojovito razpoloženje v Rusiji poleglo. Bujno fantazijo pa ima ta Wolf.

V južnih okrajih Kitajske so se spuntali kmetje. Zažgali so vladna poslopja in izvršili druga nasilstva. Uporni kmetje so prišli v obližje mesta Šanghaj; vojaštvo pa, ki je bilo proti njim poslano, ni moglo ničesar opraviti.

Nemiri v Mehiki menda niso tako nevarni. Dopisnik časopisa »Neues Wiener Tagblatt« je vprašal prejšnjega nemškega poslanika v Mehiki, legacijskega svetnika dr. Flöckerja za njegovo mnenje. Ta pravi, da je večina vesti, ki se razširjajo o Mehiki, zlagana ali pa zelo pretirana. Nemiri v Mehiki so popolnoma lokalnega značaja in se jih nikakor ne more imenovati revolucije. Manevri armade in mornarice Združenih držav niso v nikaki zvezi z nemiri v Mehiki. Prav gotovo pa je, da bodo nemiri v doglednem času udušeni. Diplomatične zveze med Mehiko in Združenimi državami so popolnoma normalne.

Štajersko.

Iz Dola pri Hrastniku. Torej g. tajnik, pregledajmo tudi mi enkrat naše račune. Mislim, da se bo to nekoliko bolj mirno vršilo, kot sta jih pregledovala g. župnik in Šunta, kjer je baje celo prvi slednjega obdolžil, da mu jih je g. Gnus sestavil, za kar še prosimo g. župnika, naj dokaže. Bilo je pred občinskimi volitvami. Tajnik je raznašal glasovnice, zraven seve kar najbolj agitiral za klerikalno stranko. Strankam, ki niso bile zanesljivo klerikalne, je pravil, da jim ni treba priti, češ, saj ni itak nič važnega; nevednim ženam je nasvetoval, naj se le obrnejo do Stravske p. d. Hrastelja, da jim bo že on spolnil glasovnice in klerikalne pristaje je najbolj pozival, da se gotovo udeležijo volitev. Tako postopanje občinskega tajnika je nesmiselno. On uživa kruh, ki mu ga daje občina. Odvisen je torej od stranke, ki vlada v občini. Ne zamerimo toliko, da drži s klerikalci, pač pa da je tako pridno podpiral klerikalno - nemčurske nakane, posebno ker vé, da klerikalni pod ni ravno tako trden, kakor se vidi, in se tudi lahko zruši. Občinski odbor pa mu gotovo ni poveril naloge agitirati za razne strice in atake. Dalje povprašamo tajnika, ali mu je znan dotični paragraf, v katerem se zahteva, da se morajo moški volileci stanujoči v občini, osebno udeležiti volitev. On je namreč tudi za take, dajal pooblastila, ako so bili bolni, češ, da lahko s pooblastilom sin voli za očeta itd. Če mu dotična zakonita odredba ni znana, dovolj žalostno; ako mu je pa, tedaj je imel svoj poseben namen, in ta je lahko samo ta, da bi bila nasprotna stranka oškodovana. (Dokazi na razpolago) oziroma ogoljufana za glasove. Naj si bo pa prvo ali drugo, toliko je gotovo, da tak človek ni sposoben in ne zasluži imena: občinski tajnik.

Mariborska moška C. M. podružnica je poslala meseca svečana v Ljubljano sledeče prispevke: Darilo mariborske »Posojilnice« 200, članarine 170, narodni davek (nabr. g. Majer) 20, nabrala gospica Jelica Grizoldova kot ciganka na trg. plesu 10 K 28 v, nabral g. Majer pri pustnem plesu v Nar. domu 10, nabiralnik v Nar. domu 18, v Medenovi gostilni 14 in v Vrtnikovih trgovini 1 K 50 v, skupaj 443 K 78 v. Vsem darovalcem, kakor tudi nabiralcem prisrčna zahvala!

Mariborski C. M. podružnici priredite v torek, 14. sušca v Nar. domu svoj občni zbor. Ker so bili prostori v restavraciji za občni zbor že lani premajhni, letos pa se z ozirom na čili razvoj podružnice pričakuje še večji obisk, vrši se letos zborovanje v majhni dvorani v prvem nadstropju in sicer pri pokritih mizah, kakor v restavraciji. — Da se občirna poročila, kakor sploh občirna razpravljanja v narodno-šolskem oziru lahko o pravem času in popolnoma rešijo, prosimo, da se snidejo obiskovalci točno ob osmih sveč. Z ozirom na kritični položaj narodnega šolstva pričakujemo, da se udeležijo tega občnega zbora vsak mariborski Slovenec

brez izjeme, da tako dokumentiramo, da še živi v Mariboru in tudi v okolici Slovenec, ki se zaveda svoje narodne dolžnosti. Torej na svidenje! — Kdor še slučajno ni član C. M. D., lahko se prijavi pri ti priliki bodisi kot redni ali podporni član, kar mu omogoči vstop. — Odbora podružnice.

Drobne novice. Mariborsko obrtniško društvo je sklenilo razdeliti dne 25. marca dolgoletnim obrtniškim nastavlencem premije. Natančnejši pogoji bodo še objavljeni. — Umrli je v Gradcu umirovljeni ljudskošolski ravnatelj Jože Petz, star 81 let. Pokojnik si je pridobil velike zasluge za organizacijo nemškega učiteljstva na Štajerskem. — Iz Polzele nam poročajo: Zakonska Pavel in Antonija Orešnik se že dalje časa pripravata, ker mož preveč pije. Te dni je došel zopet pijan domu in žena ga je začela kregati. V jezi je zgrabil za kuhinjski nož in je hotel ženo zabosti. Ta se mu je še o pravem času izognila in dobila le lahko poškodbo. — Amerikanski duel. V Kalsdorfu pri Gradcu se je ustrešil 17letni zobotehniški vajenec Viljem Waltl iz Gradca. On in še dva druga so se zagledali v neko dekle in se potem dogovorili za ameriški duel. Waltl se je ustrešil vsled tega.

Argentinsko meso v Celju. 9. marca se bo prodajalo pri mesarju Grenki v Celju argentinsko meso. Dobil ga je 673 kg.

Ustanovitev postnega urada na Bregu pri Ptuj. »Slov. Narod« je že poročal, da si prizadevajo nekateri trgovci in obrtniki na Bregu pri Ptuj doseči ustanovitev lastnega postnega urada, kar bi omogočevalo hitreje dostavljanje in bi prihranilo mnogo nepotrebnih potov v mesto. Ptujski trgovci in obrtniki pa sedaj v »Marb. Zeit.« hujskajo proti ustanovitvi, češ, da bi bili oškodovani (?). Radovedni smo, kako bo potekel ta boj med mestnimi in breškimi nemškutarji. Morda slednji uvidijo, da služijo mestnim samo za štafajo.

Umrli je v Gradcu umirovljeni stavbni svetnik Viljem Butta, star 60 let. Pokojni je služil dolga leta v Celju.

Kaj so štajercijanci? V Gradcu govore vodje štajercijanskega gibanja mnogo bolj odkritosrečno kot doma. 4. marca se je vršilo v steinfeldski dvorani v Gradcu § 2 zborovanje nemških akademikov, v katerem je govoril znani Karel Linhart o zgodovini Slovencev in štajercijanskem gibanju na Sp. Štajerju. Otrobov o politični in kulturni zgodovini Slovencev, s katerimi je krmil Linhart svoje najvne in nevedne poslušalce ne preuša papir slovenskega časnika. Zanimivo pa je, da je Linhart znova imenoval štajercijance »pred-njo stražo prodirajočega nemštva«. To se mu bo moralo prav glasno povedati, ko bode kje zopet farbal slovenske kmete, da hočejo štajercijanci le doseči mirni sporazum med Nemci in Slovenci.

Marljivi dr. Gollitsch. Iz Celja nam pišejo: Včeraj, 7. marca se je vršil pogreb upokojenega uslužbenca Juž. žel. Zinauerja, ki je stanoval v Vrtni ulici. Došel 'je že duhovnik, godba je čakala — pogreb pa se ni mogel vršiti, ker ni dr. Gollitsch kot mestni zdravnik mrliča ogledal, daš je bil že dva dni o njem obveščen. Poslalo se je po sekundarnega zdravnika v bolnišnico in od nekod je končno prihlačal tudi dr. Gollitsch. Seveda se je nabralo vsled tega mučnega čakanja mnogo ljudi, ki so vsi povpraševali, kaj je in pridno zabavljali na dr. Gollitscha. Morda bo šel tudi sedaj tožiti zaradi »krivičnega« očitjanja, da ne vrši vestno svojih dolžnosti.

Slovenjebistriško učiteljsko društvo je zborovalo 2. sušca ob obilni udeležbi v Narodnem domu. Predsednik g. Kokl je prisrčno pozdravil gosta g. I. Prekorška in zborovalce. Po ureditvi društvenih zadev nam je podal krasen sestavek g. Brinarja: »Naš položaj in kaj nam je storiti.« v katerem govori o naših težnjah, opominja k združitvi rekoč: »Kadar stanovalce ene hiše zadene velika nesreča, stisnejo in privijejo se drug k drugemu — in nas, ki nas družijo en krov, en pokle, po nas padajo udarci od več strani, nam je potreba združitve, ne razdora, ampak bratovske medsebojne ljubezni, ker naša rešitev je v samopomoči. — »Quem dii odere paedagogum fecere.« — Tak rek je pojasnjeval g. Špan. Podal je životopis Slovenca Matevža Vehovarja, onega moža, ki je ustanovil l. 1849. v Trstu znameniti »Erziehungs und Handelsinstitut«, dosegei na polju vzgoje mnogo, naposled ga je treščil njegov preveliki idealizem v bedo in ječo, kjer je tudi končal. — »Hodimo po poti zdravega realizma, tako je končal g. Špan svoje vezelazljivo izjavljanje. G. I. Prekoršek povedel nas je v sfero podrobnejše dela narodne obrambe. Govoril je o ciljih Ciril-Metodove družbe, o delu za njo in o potujčevanju Štajerake. Podal je mnogo vevlaznih stvari in to iz stališča učitelja. Temeljitemu njegovemu predavanju je sledilo odkrito in hvaležno odobranje

vanje. Ob razstanku je nehote rezal v duši oni trdi izrek: »Quem dii odere, paedagogum fecere, toda ob pogledu na našo krasno grudo, na kateri že drhti prvi nežni poljub mladosti, pogled na delo in cilje naše se je spremenil rek: »Kogar učitelj ljubi in za kar dela z vso vnetostjo, pred tem se bodo v doglednem času umaknili tudi nasprotniki.«

Slovenska čitalnica v Mariboru. Vstopnice za koncert dne 12. marca se dobijo v predprodaji v papirni trgovini gosp. Vilka Weixla, ter na dan koncerta od 2. do 3. popoldne in od 7. do 8. zvečer v čitalniških prostorih. Povpraševanje za sedeže je že sedaj veliko; prosimo torej slavno občinstvo, ki želi boljše sedežev, da si jih pravočasno prikrbi, ker bo, kakor se že sedaj vidi, gotovo vse razprodano. — Kdor želi vabiti s tiskanim besedilom, naj se obrne na odbor.

Zborovanje učiteljskega društva za politični okraj Ljutomer se vrši v četrtek, dne 16. marca 1911, točno ob 10. dopoldne v Frane - Jožefovi šoli v Ljutomeru.

Iz Ljutomer. Z nekako nezaupljivostjo smo sprejeli vest, da uprizori »Slovensko pevsko društvo Ljutomersko« dne 5. marca t. l. biser naših narodnih iger »Rokovnjake«. Ta igra rabi same dobre igralce in mnogo scenarije. Toda pri uprizoritvi so nam pregnali naši diletantje ves naš pesimizem in igrali tako krasno, da se lahko reče, »Rokovnjaki« so ena izmed najbolje uspešnih iger, kar se jih je sploh uprizorilo na našem odru. Pevskemu društvu in posebno gosp. Zacherlu zamoremo le iskreno čestitati. Zelja naša je, da pevsko društvo s svojimi izbornimi močmi kmalu zopet nastopi na našem odru.

— Igra »Rokovnjaki« se ponavlja na splošno zahtevanje v nedeljo, dne 12. marca t. l.

Koroško.

Velik požar. V noči na torek so pogorele vse hiše v Delji vasi pri Zreclu. Ogenj je izbruhnil v drvarnici posestnika Placerja in se v kratkem razširil na celo vas. Posrečilo se je rešiti živino. Na kraj nesreče je prihitela tudi požarna bramba iz Celovca. V kraju samem je bilo premočeno vodo, zato so morali z velikimi težavami spraviti parno brizgalnico do Krke in napeljati vodo v vas po dolgih ceveh. Večina vaščanov je izgubila največji del svojega premoženja.

Kapelica Sv. Pavla v Črniku. Ena najstarejših kapel v deželi mora sedaj pasti, ker se prelomi proga iz St. Vida v Stari dvor. Preteklo nedeljo so zadnjikrat maševali v kapelici, v ponedeljek pa so jo začeli že podirati.

Nenormalen. V Sv. Paternjan pristojnega 16letnega pomožnega delavca Jožeta Kampiča so poslali 24. februarja iz občinskega zapora v Beljaku po odgonu v Sv. Paternjan. Kampič pa je svojemu spremljevalcu pobegnul. V nedeljo pa so ga zopet zasacili, ko je hotel prodati v neki gostilni prstane, katere je bil brez dvoma kje ukradel. Oddali so ga okrajni sodniji, kjer pa so spoznali, da fant ni normalen.

Izginila. Od nedelje popoldne sem pogrešajo v Celovcu 16letno dekle Katarino Andervald. Dekle je bilo v službi pri neki stranki v Škofjiskih ulici in je reklo, da gre v cerkev. Od onega časa se Andervald ni več vrnila.

Nezgrade. V Trebljah si je zlomil desno roko krošnjar Andrej Kraimer. — V Sv. Jurju na Jezeru je popadla deklica Marijo Polnikar, ko je ravno kuhala kremo za živino božjast. Dekle je padla v kotel v vrelo vodo in se hudo pomešala. — 4letnega Petra Vihrija iz Klinč je smil med izro otrok z nožem v oko in ga težko poškodoval.

Primorsko.

Novi škof v Trstu. 16. t. m. pride, kakor se zatrjuje, novoimenovani škof Karlin iz Ljubljane v Trst in prevzame svoj posel.

Zblazneli. Predvčerajšnjemu je spravila Trevesova rešilna postaja v Trstu na opazovalnico 35letnega Alojzija Lassa, ki je hipno zblaznel, znanega alkoholista Josipa Premrja, ki se je v hipnem napadu do nagega slekel sredi ulice Scuole nuove in Fani Paternost, staro 55 let iz Krakova, ki je tudi hipno zblaznela.

Poskusen samomor. Hektor Fascino, star 32 let, doma iz Imole v Romaniji, stanujoč v Trstu v ulici Canova št. 14 je izpil v torek zvečer na Borznem trgu nekoliko karbolne kisline. Storil je to vsled siromaštva. Sedaj leži v bolnišnici in skoro ni upanja, da bi okrevljal.

Grozna tragedija. V Sv. Tomažu pri Kopru se je dogodilo v nedeljo, 5. t. m. okrog 2. popoldne nekaj strašnega. V hišo Ivana Bertoka, po domače Rožiniča, št. 126 je prišel Ivan Pobega od Sv. Antona, stanujoč v Št. Kocijani z velikim nožem v roki, ka-

kršne rabijo kmetije na polju in jim pravijo kortelaš. Ko je vstopil Pobega v hišo, se je začel osirati na vse strani in vihteti nož, pri tem pa je eno mer izpraševal z zamolklim glasom: »Kje je, kje je?« Prestašeni hišni ljudje, ki so ga poznali, so ga vprašali, kaj hoče in kaj namerava. On pa se ni zmenil za vprašanja, marveč je hodil po kuhinji gor in dol kakor bi koga iskal. Slednjič se je približal gospodarjevemu sinu, 30letnemu Ivanu Bertoku in zamahnil z nožem proti njegovi glavi ter mu prerezal lice, da se je ta zvrnil po stopnicah. Bertok pa se je kmalu zopet zavedel in ko je videl, da se Pobega bliža njegovi ženi, ki je vsa trepetajoča pri ognjišču skrivala pod seboj svojega 2letnega sinčka, je pograbil puško, ki je stala v kotu pod stopnicami in ustrelil napol nezavesten groznega strahu na Pobega. Zadel ga je v desno nogo ter rešil življenje svoji ženi in ostalim. Nato je spravil Bertok družino na plano in hitel s krvavim licem klicati sosedo na pomoč. Ko so ti prišli do hiše, se jim je Pobega postavil zopet z nožem v roki v bran in ni pustil priti nikomur blizu. Plazeč se po tleh, je začel vpričo sosedov sekati z nožem svojo lastno ranjeno nogo. Dve uri je trajalo to obleganje in potem šele se je posrečilo ljudem, da so prišli do njega in mu iztrgali nož. Zvezali so ga in odpeljali v bolnišnico v Koper, od koder so ga po poslali v Trst, da mu odrežejo nogo. Da je mož blazen, je popolnoma brez dvoma. Predno je namreč prišel Pobega do Bertokove hiše, je kakih 300 m od hiše adaril 7letno hčerko Josipa Bakarija z nožem po glavi s tako silo, da je pozneje izginila v Koperski bolnišnici. Prejšnjo noč pa je morala bežati nesrečnikova žena z otroci vred pred njim z doma. Naslednje jutro je ubil doma mačko in psa. Vzrok njegove zblaznelosti je najbrže nagla smrt njegovega očeta, katerega je zadela krp v petek, ravno ko je hotel z vozom in voli v mesto. Ker mu je oče tako nagle in brez oborožbe umrl in se bo sedaj premoženja delilo na 7 delov, se je najbrže 35letnemu sinu Ivanu omračil um.

Dnevne vesti.

— **Kdo je zlezal pod klop?** »Slovenec« nam očitno, da smo to storili mi, ker smo prostovoljno in lojalno dali mesta nekemu pojasnilu glede osebe g. Lončariča. Toda počasi vžijte — je tudi v tem pogledu prokleta razlika med nami in škofovim glasilom. G. Lončarič je prišel prosit g. dr. Tavčarja in dr. Trillerja, naj mu blagovoljita izposlovita dotično pojasnilo, kar sta imenovala gospoda storila tem rajše, ker dobro veda, da naš list vedoma in hotoma nikomur neče delati krivice. O kaki tožbi pa v tem slučaju niti govora ni bilo. — Vse drugače pa je pri »Slovenec«, čigar uredniki pobegnejo pred tožbo in obsodbo navadno v Italijo (na primer dr. Lampe), če pa to ni več mogoče, kakor v zadnjem slučaju Gabršček, pa 24 ur pred pretečo sodbu in neizogibnim ríčetom zlezajo poiznjo pod klop. — Tako je torej razlika med postopanjem dostojnega lista in pa onim škofovim rokovnjakev.

— **Javen shod v Idriji** je sklical v nedeljo dopoldne v pivovarni pri »Črnem orlu« deželni poslanec Engelbert Gangl, da poroča o zadnjem deželnozbornem zasedanju. Shod je bil zelo dobro obiskan. V nad uro dolgem govoru je poslanec Gangl pojasnil zadnje, sicer le en dan trajajoče, a vendar velevažno deželnozbornsko zasedanje, ki so ga klerikalci zborovali edino v to, da postavijo svoje falitno zadrúžništvo pod okrilje dežele in napravijo nova ogromna bremena kranjskemu prebivalstvu. Prizadeto je zlasti mesto Idrija, ki plačuje že danes okroglo 85.000 K deželne doklade, a jo bo v kratkem nad 160.000 K, ker bo klerikalna večina primoroma zvišati deželno doklado za 100%. Navzlic temu dejstvu pa nastopa dežela napram Idriji skrajno mačohovski in niti najmanjše podpore ne izda dežela za idrijsko občino, pač pa, kjerkoli more, šikanira idrijsko občino in ji niti ne dovoljuje, da bi mesto samo skrbelo za svoj razvoj in napredek. Na predlog predsednika shoda Ivana Stravsca so zborovalci soglasno izrekli poslanca Gangla neomejeno zaupanje in zahvalo za njegovo krepko zastopanje interesov idrijskega mesta in njegovega prebivalstva v deželni zbornici. Zalostno je le, da klerikalna večina v deželnem zboru naravnost briksira napredne poslance in odklanja do sedaj vse njihove predloge in najsi bodo ti še tako na korist celotni deželi ali okrajem, ki jih zastopajo. S tem klerikalci samo pokažejo, da je vse njihovo postopanje uravnano po najskrajnejšem strankarskem fanatizmu. Idričani bodisi tega ali onega političnega prepričanja pa lahko po zadnjem zasedanju zopet spoznajo, št. prijatelji so klerikalci idrijskemu mestu.

— **Novi društveni zakon.** Kakor smo že poročali, je vlada predložila poslanski zbornici načrt novega društvenega zakona. Glavne določbe tega zakona so te-le: Kot društva ni smatrati verskih društev, redov in kongregacij, bank, hranilnic, zavarovalnic, stanovskih organizacij, bolniških blagajin itd. Paragraf 4. določa, da mora vsako društvo imeti pravila, iz katerih mora biti predvsem razvidno društveno ime, ki se ima natančno razločevati od imena kakšnega javnega urada, korporacije ali stanovskega zastopstva, organiziranega na temelju postavnih določb, kakor tudi od imena vsakega drugega v isti občini se nahajajočega društva. Ostale določbe tega paragrafa se krijejo z določbami starega zakona o društvenih pravilih. Glede določb o snovanju društev, o spremembi pravil, o pričetku društvenega delovanja in o društvenem vodstvu je novi zakon docela istovesten s stariim. Glede društvenih zborovanj določa novi zakon, da se mora oblasti najkasneje 24 ur prej naznaniti vsako zborovanje, h kateremu ima pristop več kakor 20 oseb. § 10. novega zakona se glasi: Politična deželna oblast lahko ino-zemce in neuletole izključuje od udeležbe pri društvih, ki imajo namen vplivati na državni organizem ali njegove naprave, na vprašanje zakonodaje ali uprave, ali ako njih delovanje vsebuje tako vplivanje. Takšna društva morajo oblasti na njeno zahtevo tekom enega tedna predložiti imenik svojih članov. Poslovna poročila in druga enaka dokazila, kakor tudi opravilnice takih društev je na zahtevo predložiti pristojni oblasti. Glede razpustitve društev določa § 11. to-le: Društva, ki so po svojem namenu, sestavi in po svojem delovanju protizakonita ali nevarna splošnemu blagru, lahko politična deželna oblast razpusti. Takisto lahko oblast razpusti tudi društva, ki jih tvorijo po pretežni večini ino-zemci in ki so v zvezi z ino-zemskimi društvii. § 14. novega zakona pravi: »Kdor določbe tega zakona ali na podlagi tega zakona izdane naredbe krši, ga sodišče kaznuje, ako se proti njemu ne more vporabiti splošni kazenski zakon, radi prestopa z zaprom od enega dneva do treh mesecev ali z globo od 10 do 1000 kron. Vse vloge, tičeče se društev, so kolka proste.

— **Nemškutarski mladci**, ki so pregledovali zadnje dni ljudskostevni operat na ljubljanskem magistratu, letajo sedaj od hiše do hiše, če slutijo v njej vsaj polovico Nemca, ter rote in zaklinjajo, naj se vendar premisli in prekliče prvotni vpis ter se da zapisati za pravega — ehrenfest — Nemca. Vso važnost te svoje akcije polagajo zlasti na nižje sloje, ki so v tem ali onem oziru odvisni od nemških delodajalcev. Javno je torej, da bodo skušali ljudi begati ter v kalnem ribariti, toda ta njihova nakana se ne sme in se ne bo uresničila, ker je vsakdo vpisan tako, kakor je sam zapisal ali zapisati dal; vsako vplivanje je bilo izključeno, mora pa biti izključeno tako vplivanje, kakor ga ti petelinčki nameravajo, tudi sedaj! Ali je res Nemcem vse dovoljeno, Slovencem pa nič?

— **Konkurz velike nemške banke.** V Frankobrodu n. O. so pred nekaj dnevi aretirali ravnatelja ondotne »Verkehrsbank« Schumianna. Ta »Verkehrsbank« je nedavno tega sklenila likvidirati, med likvidacijskim postopanjem pa se je pokazal tak primanjkljaj, da je prišla banka v konkurz. Primanjkljaj znaša šest milijonov in je izgubljen ne le ves delniški kapital, nego tudi polovica vlog. Zaradi tega poloma je padlo že več večjih in manjših firm. Celjski Negri ima zdaj lepo priliko, razmišljavati, kaj je to deutsche Volkschande.

— **Odlikovanje.** Cesar je podelil našemu rojaku gosp. generalnemu majorju Ivanu Lavriču pl. Zaplaza povodom njegove vpkojitve vitežki križec Leopoldovega reda.

— **Luka Brus iz Spod. Idrije** — je žrtve lastnih meničnih dolgov, katerih ob dospelosti ni poravnal pri »Živnostenski« odnosno »Ustfedni« — ne pa žrtve »Glavne«, o čemso Megliča, kakor po izmišljotinah znani »Slovenec« včeraj poroča.

— **Splošna prometna banka na Dunaju** je prevzela bančni posel tvrde Mayerjeve ter ustanovila posebno filijalko v Ljubljani, katere reprezentant bode g. Emerich Mayer ml. Manufakturna kupčija imenovane tvrde se vsled tega nič ne izpro-meni.

— **V konkurz** je šla firma H. Privšek, trgovina s specerijskim blagom, deželniim pridelki in pekarijo. Pasiva znašajo okroglo 375.000 K, med katerimi je 320.000 K intabuliranih dolgov. Firma Privšek ima tri hiše, cenjene na 265.000 K. Firma ponuja upnikom 20 %.

Hudobnost. Posestnikov sin Fr. Oven iz Podsmreke se je oglašal dne 3. marca zvečer v gostilni Frančiška Selan v Stranski vasi in je pustil svoje kolo pred gostilno. Ko se je ho-

tel ob 9. zvečer vrniti, je kolo že izginilo. Kolo so našli prihodnji dan nedaleč od omenjene gostilne na nekem travniku z razrezanim sedlom.

Argentinsko meso v Idriji je napravilo med konsumenti najugodnejši vtik. Meso je prve kakovosti in je došlo v Idrijo v najboljšem stanju. Ker mesarji niso hoteli prevzeti razprodaje mesa, je občina sama oskrbela razprodajanje na mestnem trgu, in sicer se je prodajalo meso sprednje po 1 K 28 vin., zadnje pa po 1 K 40 vin. za kilogram. V Idrijo se je pripeljalo 3003 kg argentinskega mesa, to množino ga je namreč odstopila postojnska občina idrijski, za kar ji je idrijsko prebivalstvo gotovo zelo hvaležno. Kako željno je idrijsko občinstvo pričakovalo argentinsko meso, priča dejstvo, da se je v razmeroma malem mestu razprodalo v prvih treh dneh skoro 2000 kg. Po meso so dohajali občani celo iz uro oddaljene Spodnje Idrije. Bili pa so umevno med prebivalstvo, ne vemo, odkod, razširjeni razni predsodki o argentinskem mesu, a so se po izbiri kvalitete mesa izkazali kot popolnoma neosnovani. Splošna zahteva med prebivalstvom je, da se zagotovo stalno dobavo argentinskega mesa v Idrijo. Umestno bi bilo tudi, da idrijski mesarji sebi v korist prenehajo z odporom proti argentinskemu mesu in ga sami prevzamejo v razprodajo.

Še nekaj o kaplanu Fröhlichu. Ker hoče kaplan Fröhlich v Šmihelu svoje dejanje, o katerem govori že vsa Dolenjska, popolnoma utajiti, se nam zdi umestno, da ga spomnimo na zgodbo, katere glavni junak je bil mlad kaplan. Zgodilo pa se je to v Kranjski gori. Tam stoji nasproti kaplanje gostilna, v kateri so imeli brhko kuharico. Ta kuharica se je »urekla« gospodu kaplanu. Bilo je nekega lepega večera v zgodnji spomladi. Gostilničar se je moral nena-doma odpeljati v Ljubljano, da ni mogel čakati na večerjo. Toda nesreča je hotela, da je zamudil vlak ter se moral vrniti domov. Prišelši domu, se mu je zahotelo večerje, toda kuharice ni bilo nikjer. Izginila je, kakor kaka. Iskali so jo po vsi vasi pri znankah in prijateljicah, toda brezuspešno. Končno se je zglasila neka ženica, ki je videla ob 9. zvečer dekle stati na cesti v živahnem razgovoru s kaplanom. Gostilničarju, ki je vedel, da je gospod kaplan kaj rad gledal brhko njegovo kuharico, je bilo takoj vse jasno in sklenil je, častitemu primesti v ljubzensko slast tudi nekaj pelina. Poklical je svojega sina - vojaka, ki je bil takrat doma na dopustu, ter se z njim dogovoril, da bosta vso noč zvesto čuvala, da se gospodu kaplanu pri uživanju ljubezni ne zgodi ničesar zlega. In prevzela sta, zamenjuje se od časa do časa, stražo na klopi pred hišo. Lepa noč je bila, doli z nebeskega oboka pa se je globlno in škodoljno smehljajl mesec. Ura za uro je leno pohajala. Dvanajsta ura je že zabrnela z vaškega zvonika. Gospod so se že naužili. Previdno so se približali oknu ter dvignili zastor, da se prepričajo, če je zrak čist. Kakor da bi jih pičil gad, so gospod božji namestnik odleteli od okna, zakaj gostilna nasproti je bila še razsvetljena, zunaj na klopi pa je mirno ždela moška postava. Še parkrat se je oprezno dvignil zastor, a vedno z istim uspehom. Med tem je napočila zora in zvonovi so jeli vabiti k jutranji službi božji. Zopet se je dvignila zavesa in to pot je bil zrak — čist, zakaj to pot se je straža umaknila za hišna vrata v veži. Samo en trenutek, en hip — ključ v vratih kaplanije se je zavrtel, zahreščale so duri in na cesto je stopil gospod kaplan v črnem talarju, z baretom na glavi, v roki sveto knjigo. Njegov obraz je bil blede, pogled njegov zastrt, kakor da bi vso noč prebedel v zbrani pobožni molitvi. Za kaplanom se je pojavila deklška postava, bosonoga, držeč v rokah svoje četvrtičke. Kakor šiba na vodi se je tresla na vse životo. In zgodilo se je takrat, da je kakor iz tal vzrasel pred njim mož, ki je grozeče zavzdignil svojo desnico. Kaj se je potem zgodilo, o tem molče viri, samo to vedo povedati, da je božji namestnik četrte ure kasneje stopil pred oltar Gospodov ter opravil nekrvavo daritev. — Vprašamo gospoda Fröhlicha, če morda pozna onega božjega namestnika, ki lani ni upal poslati popravka, ko je izšla v tisku zgodba o zaljubljenem kaplanu in brhki kuharici?

Samomorilec od Sv. Križa. Identiteta samomorilca, katerega so našli včeraj ob zidu pokopališča pri Sv. Križu, se je končno doglala. Bil je vpkojeni železniški čuvaj Jakob Peternel, 54 let star, rojen v Trebnjem. Stanoval je na Selu št. 31. Bil je pred par dnevi aretirán zaradi hudodelstva, ki se kasneje po § 128 kaz. zak. Po zaslišanju pa so ga začeno izpustiti. Mož je imel to napako, da so mu ugajala še neuletole dekleta. Tako se je zaljubil tudi v 13letno Mance Setina iz Dravlj in je dan

za dnevom nadlegoval. Postal je tako strasten, da je prežal cele dneve za njo, in so jo večkrat le njeni tovaršji in tovarišice rešile, da je ni ugrabil. Bil je tako sirov, da se ga je bala že skoro cela sosesčina. Predsnočnim pa je prišel pod okno stanovanja Mance Setina. Ona je sedela s svoji ravno pri večerji. Ustrelil je nanjo skozi okno, katero je razbil. Strel je šel Manci tik mimo glave. Po strelu je zločinec pobegnil. Kmalu nato pa so slišali vaščani ob koncu vasi še en strel. Domnevali so si pač, da ga najdejo zjutraj pri vaškem znamenju zunaj vasi mrtvega, takrat pa si ni upal nikdo iz hiše. Zmotili so se v tem domnevanju le toliko, da se ni ustrelil v Dravljah, marveč ob zidu pokopališča pri Sv. Križu.

Dva kanarčka in dve babici sta se predvčerajšnjim zvečer ujeli v ozko izbico nekega domobranskega častnika na Poljanski cesti. Kanarčka sta ušla iz vojašnice, babici pa menda rede v nemškem gledališču. Tem tičkom je bilo precej hudo, ker niso mogli iz kletke, vrata so se namreč preveč dobro zaprle. Vendar jim pa skoro gotovo ni bilo preveč dolgčas. Ker se jim je pa vendar že preveč dolgo zdelo to jetništvo, so začeli klicati na pomoč. Nek mimoidoči prostak se jih je usmili ter jih izpustil iz zaklenjene kletke v zlato prostost.

Pogreša se. Dne 12. decembra je od doma odšel 50letni oženjen kočar Valentin Jeglič iz Zgornjega Tuhanja št. 29 ter se še do danes ni povrnil. Odšel je brez izkazil in se domneva, da se je kje namenoma usmrtil. Pogrešanec je srednje velikosti, ima rjave brke, je suboličen in že deloma plešast. Kdor bi vedel o njem kake podatke, naj jih naznani okrajnemu glavarstvu v Kamniku, ali pa mestni policiji ljubljanski.

Delavsko gibanje. Včeraj je prišlo iz Amerike 8 Hrvatov; 22 jih je šlo v Inomost, 34 v Heb, 3 v Buchs 15 pa v Solnograd. 14 Lahov je šlo v Stražo.

Najden termometer. Realec Viktor Chrobath je našel na Kongresnem trgu okenski termometer, ki je bil bržkone kje siloma odtrgan. Dobi se v upravnistvu »Slov. Nar.«

Našla je kuharica Helena Konškova zastavni listek, hišnik Pavel Povše pa zlat prstan.

Narodna obramba.

Ciril - Metodova podružnica v Loškem potoku ima v nedeljo, dne 12. t. m. v gostilni g. Franceta Rusa na Hribu ob 7. zvečer svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Društvena noznanila.

Slovensko planinsko društvo opozarja, da se izkaznice tega društva za uporabo pri voznjah z zimskimi športnimi vlaki ne smejo zlorabiti od nečlanov, ker se to strogo kaznuje.

Občni zbor društva c. kr. zemljemerskih uradnikov se je vršil v nedeljo, dne 5. marca v pisarniških prostorih na Vodnikovem trgu št. 5. — Predsednik g. nadgeomter Čermak pozdravi vse došle kolege, omenja službeno pragmatiko, ter obzaluje, da mu ni mogoče podati jasne slike glede nje. Po sprejetem predlogu višjega nadzornika in državnega po-slanca Tonellija, bi se razmere saj deloma uresničile tako, kakor so se že pred leti obljubljale geometru na črni deski tehnike. Dalje pojasni vse lanskó leto sprejete predloge, v kolikor so se ti izpolnili ali ne. Gosp. dvorni svetnik in finančni ravnatelj Kliment je obljubil deputaciji, gledati na to, da bodo geometrske pisarne res tehničnega značaja in da bo radevolje podpiral upravičene prošnje posameznih evidenčnih uradov za nabavo tehničnih utenzilij. — Blagajniško poročilo poda nadgeomter pl. Gspan in izkaže 639 K 67 vin. premoženja, od katerih pa je treba prispevati 60% za pretečeno leto centralnemu društvu. — Pri volitvah so bili izvoljeni: geom. in cult. ing. Gustinčič predsednikom, geom. Zupančič, tajnikom, nadgeom. vitez pl. Gspan, blagajnikom, geom. Zakrajšek, namestnikom. Za pregledovalce računov pa nadgeom. Čermak in nadgeom. Hrovatin. Pri slučajnostih so se obravnavale razne društvene stvari. Odstopivšemu predsedniku se izreče zahvala, gosp. Zakrajšek pa želi, naj bi se v pozimskem času prirejali večkrat družabni večeri. Nato zaključí novozvoljeni predsednik občni zbor.

Gledališko društvo na Jesenicah. V nedeljo, dne 12. t. m. zvečer se uprizori pri »Jelenu« na Savi dr. I. Vošnjakova drama »Lepa Vida« z gđc. Karnovo v naslovni vlogi. Cene navadne!

Prosveta.

Na koncertu »Glasbene Matice«, ki se vrši v nedeljo 19. t. m. izvaja pevski zbor točke, ki so se pejo na zadnjem Matičnem koncertu in na-

stopi abiturijent »Glasbene Matice« g. Ivan Trošt v Mendelssohnovem violinskem koncertu, Slovenska Filharmonija pa igra peto Beethovno simfonijo.

Razgled po slovanskem svetu.

— Nevarni napli. Ob priliki 600-letnice rojstva poljskega kralja Kazimira Velikega so v mestecu Kowal na ruskem Poljskem v tamkajšnji cerkvi odkrili doprsni kip tega kralja s primernimi napismi, nanašajočimi se na njegovo življenje. Napisi so bili seveda docela nedolžni. Vkljub temu jih je dal gubernator na ovadbo nekih denunciantov odstraniti, češ, da so državi nevarni.

— Prebivalstvo Osjeka po ljudskem štetju. Po ljudskem štetju z dne 31. decembra 1910 šteje Osijek, glavno mesto ravne Slavonije, 28.616 prebivalcev, pri čemer pa niso vštet vojaki. L. 1900. je Osijek štel 23.018 duš. Izmed prebivalstva je bilo Hrvatov in Srbov 13.417, Nemcev 10.739 in Madžarov 3531. Število Hrvatov in Srbov je od zadnjega štetja naraslo za 3906, Madžarov pa za 1234, dočim je število Nemcev padlo za 1697. Med prebivalci je 23.059 katolikov, 2191 pravoslavnikov in 2267 židov.

— Poset srbskih profesorjev v Zagrebu in v Ljubljani. Iz Beograda nam javljajo: Društvo srbskih profesorjev je sklenilo na pravoslavne velikončne praznike prirediti izlet v Zagreb in Ljubljano. Profesorju II. državne gimnazije v Beogradu Zivanoviću se je poverila naloga, naj se napoti v Zagreb in Ljubljano, kjer naj stopi s hrvaškimi in slovenskimi tovariši v zvezo ter pripravi vse potrebno za izlet. Profesor Zivanović se je te dni napoti v Zagreb in Ljubljano. Kakor čujemo, se nameravajo Hrvati po posetu srbskih profesorjev v Zagrebu pridružiti le-temu, tako da bodo srbski in hrvaški profesorji skupno posetili svoje slovenske tovariše v Ljubljani.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem.

Prodaja zarubljenih predmetov. Jakob Vojska, delavec v Sp. Gemejnah, je bil dolžan M. Podrekarju v Sp. Šiški odškodninsko terjatev 40 kron. Ker Vojska ni hotel plačati, mu je tožnik zarubil voz in konja. Da bi pa prodajo preprečil in onemogočil javno dražbo, je prodal konja v Trst, voz pa neznanu kam na Gorenjsko. Ker je tako postopanje goljufija, je dobil Jakob Vojska 3 dni zapora s postom.

Pred okrajno sodišče je bil povabljen danes tudi Jakob Petermel, vpokojen železniški čuvaj. Zagovarjati bi se moral radi zmerjanja. Moža ni bilo in nazadnje je tožnica dogrnala, da je obtoženec identičen s samomorilecem, katerega so našli ob zidu pokopališča Sv. Križa.

Izpred vrhniškega sodišča.

Obsojena obrekovalka. Pri okrajni sodnji na Vrhniki je bila pred dvema dnevi obsojena posestnica in trgovka Ivana Grampovčan, po domače (Zajčeva Ivana), na pet dni zapora poostregega z enim postom, ker je zlobno obrekovala Kmetško posojilnico na Vrhniki.

Pred mokronoškim sodiščem.

»Brezverec«. Svoj čas smo že poročali o škocijanskem kaplanu Komljanu, da je proti njemu vložil g. Peter Durjava obtožbo, ker ga je kaplan imenoval brezverca. Beseda brezverec se tako pogosto s prižnice zabrusi komu v obraz, da je postala pri našem ljudstvu že nedolžna, a nedolžna ni še pred kazenskim zakonom. Kakor večinoma vse sodne razprave, tako je bila tudi ta suhoparna, v političnem oziru glede škocijanskih župljanov, ki so klerikaleci, pa se nam zdi pomembna in jo nekoliko širše bledimo. — Škocijanska župnija je nemara ena največjih izvzemih Semeča na Dolenjskem. — Ljudstvo, ki živi daleč v hribih, nima nobenega stika z inteligenco in ne ve popolnoma nič o raznih preobratih, ki se vrše po svetu. Na del tega ljudstva pritiska samo klerikalizem, druga polovica ljudstva pa samo živi in sicer zato, ker je bila pač rojena. — Svoji duhovščini je to ljudstvo udano in pokorno, kakor se sužnji pokore že na migljaj, tako škocijanci. Prva iskra narodne zavesti in svobode pa mu pade v srce, ko vidi svojega sodruga, ki se pokaže neodvisnega in lastnomislečega ter bi mu rado sledilo. — G. Durjava je neodvisen človek in zato se ni pustil šikanirati od nezrelega in neizkušnega kaplana ter ga je tiral pred sodišče. — Ponudila se mu je ugodna

poravnava, ki bi ne bila svesana z nobenimi stroški, toda kaplan je ostal trdovraten in vztrajal pri tem, da g. Durjava ni imenoval brezverca. — V celnem postopanju je imel obtožitelj menda samo dve priči in ti dve sta pod prisego potrdili kaplanovo obžalovanje. Šele tedaj je kaplan deloma priznal svoje dejanje, takoj nato pa je nastopil dokaz resnice, da je g. Durjava res brezverec, ne da bi obtožitelja prosil oduševanja in poravnave. V tem tiči morda veliko pravno vprašanje: ali je za besedo brezverec dopusten dokaz resnice, ali ni dopusten? Nekdo je lahko stokrat ateist, pa zato ni odgovoren in ne kazniv pred sodiščem. Torej čemu dokaz resnice? Sodišče je predlogu ugodilo in kaplan je privlekel v Mokronog skoraj pol škocijanskih faranov, ki naj bi potrdili, da je g. Durjava res brezverec in sicer zato naj bi bil brezverec, ker ne opravlja svojih verskih dolžnosti, in pa zato, ker je pred leti, ko pri farni cerkvi v Škocijanu ni več zvonilo in ko ni bilo neki velikonočni ponedeljek nobene maše, dasi so bili trije duhovni, baje rekel: »Če bodo šli vsi farji iz Škocijana, bomo iz cerkve pa magacin napravili.« Saj je kot trgovec imel orav. G. Durjava je zastopal dr. Slane, kaplana je zagovarjal dr. Pezan. — Pri »bi obravnavi« dne 7. t. m. je bila sodna dvorana nabito polna poslušalcev in kaplanovih prič. Vsak je težko čakal na izid. Pred sodbo se je kaplanu še enkrat ponudila poravnava in deloma je uvidel, da so se mu vsi dokazi izjalovili in ponešili in zato je dejal: »Da g. Durjava ne bo mislil, da kot katoliški duhovnik nisem odpustljiv, se poravnam, če on plača svojega zastopnika in jaz svojega.« Tako poravnavo bi vsakdo sprejel, vrhutega pa ni imel on prav nič odpustiti, ampak za oduševanje prositi. — Rezlesila se je sodba: 50 K denarne kazni ali pa 5 dni zapora. — Sodba je bila sicer še prav milostna, vpoštovati pa moramo to, da je bil dr. Slane dvakrat in dr. Pezan dvakrat v Mokronogu in je kaplan dolžan tudi vse stroške trpeti. Ponižen v očeh škocijancev, ki so njegovo sodbo slišali, je odšel iz sodne dvorane in se nadejamo, da ne bo nikoli nikogar več osoval z brezvercem; če na se bo še kdaj predznil, bomo gledali na to, da se mu bo zopet jezik pristrigel.

Razne stvari.

* Potres. V Orhomeni in Ljivadiji je napravil potres veliko škodo. Ljudstvo je tako prestrašeno, da se ne upa v hiše in da prenočuje deloma pod milim nebom kljub temu, da pada dež, pomešan s snegom.

* Anarhist. Kakor poroča nek list iz Madrida, so aretirali na kolidvoru v Seville pred prihodom vlaka, v katerem se je peljal kralj, nekega anarhista. V jepel je hotel izvršiti aretirane samomor, kar se mu pa ni posrečilo. Od druge strani se poroča, da je bil oni nevarni anarhist neki potnik, ki je potoval za tovarno za dinamit.

* Uboge telefonistije. Pri aparatih telefonskega urada na Dunaju se je predvečerašnjem dopoldne onesvestilo več telefonistinj. Poklicati so morali zdravnike in opoldne so bile že zopet vse na delu. Vzrok temu nenadnemu obolenju je, da sede telefonistije vsled pomanjkanja prostora tako ozko druga poleg druge, da se ne morejo ganiti.

* Mamon in beda. »Az Est« javlja iz Budimpešte, da ne more najti kavarniška kasirka Flora Gärtner, zaradi katere se je pred 3 leti ustreliš baron Rothschild, od tistega časa nobene službe, ker jo zasleduje policija. Šla je v Solnograd, v Gradec in prišla na Ogrsko, dokler ni spodbudila vse svoje zdravje in v se samo zato, ker ni sprejela 10.000 K, da bi pretrgala zvezo z mrtvim Oskarjem Rothschildom.

* Požar v kinematografskem gledališču. Iz Bolopaja se poroča: Strašni prizori so se odigravali med požarom in kinematografskem gledališču v Bolopaju. 183 ljudi je pri tem požaru izgubilo življenje, samo 45 moških se je posrečilo se rešiti s težkimi opeklinami na prosto. Števila mrtvih otrok ni mogoče dognati, ker so nekateri otroci popolnoma zoreli ali pa tako razkosani, da so posamezne dele zmetali na kup.

Telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Koroška nemška in ljubljanska »Zadružna zveza«.

Dunaj, 9. marca. Včeraj sta se pojavila na Dunaju v državni zboru koroška slovenska klerikalna voditelja dr. Breje in monsignor Podgore ter sta imela dolge konference

s krščanskim socializmom Walcherjem in dr. Šusteršičem. V parlamentarnih krogih se govori s vso gotovostjo, da sta prišla oba intervenirati v zadevi propadle koroške nemške klerikalne zveze. Svoj čas se je razglaševalo, da pri krahu te zveze ni bila tangirana ljubljanska klerikalna »Zadružna zveza«, sedaj pa je popolnoma gotovo, da so bile vse te vesti popolnoma neresnične in da je tudi slovenska klerikalna »Zadružna zveza« v Ljubljani prišla v velike neprilike po sleparijah monsign. Weissa. Oba, namreč dr. Breje in monsignor Podgore, sta se obrnila do vseh klerikalnih poslancev s prošnjo, da posredujejo, da bodo prišle tozadevne vladne podpore v prid tudi slovenskim klerikalnim zavodom, o katerih so dosedaj trdovratno tajili, da bi bili s tem krahom v kaki zvezi.

»Slovanska Enota«, Šusteršič in »Slovenec«.

Dunaj, 9. marca. V današnji seji »Slovanske Enote« se je opazilo, da niso prišli k seji poslanci Kramar, Pacak, Maštalka in Začek. Se je se ti poslanci niso hoteli udeležiti ker niso marali skupaj sedeti s Šusteršičem, ki je pripustil, da je njegov organ »Slovenec« tako brezprimerno nesramno napadal poslance Kramarja in Hribarja. Omenjeni poslanci so sklenili prekiniti vse osebnostne stike s Šusteršičem. Zatrjuje se, da je »Slovanska Enota« pač morala sprejeti Šusteršičevo izjavo, vendar noben poslanec ne more verjeti, da ima Šusteršič tako malo vpluva na pisavo svojega lastnega lista. — Kakor izve naš dunajski urednik iz zelo zanesljivega vira, hoče »Slov.« storiti najostrejša koraka, čim se dogode še kakšni podobni slučaj.

Delo v parlamentarnih odsekih.

Dunaj, 9. marca. Odsek za razbremenjevanje zemljišč je imel danes sejo, v kateri je poslanec pater Bauchinger predlagal resolucijo, da se vlada poziva, naj še v tekočem zasedanju predloži zbornici zakonski načrt glede razbremenitve zemljišč.

Dunaj, 9. marca. Sanitarni odsek je danes nadaljeval razpravo o zakonskem načrtu proti epidemijam.

Dunaj, 9. marca. Proračunski odsek razpravlja o postavkah »upravno sodišče« in »ministrski svet«. Govorili so poslanci Oncul, pater Šilinger in baron Vasiljko. Šilinger je izjavil, da bodo Čehi glasovali proti postavki »ministrski svet«.

Dunaj, 6. marca. Odsek za državne uslužbence nadaljuje razpravo o uradniškem časovnem napredovanju. Slovenski poslanci dr. Rybář je protestiral proti enostranskim in netočnim poročilom dunajskih listov o odsekih, razpravah ter stavi predlog, naj se razprave proglašajo tajne in naj se o njih izdajajo samo oficijalni komunikacije.

Stranke in novi društveni zakon.

Dunaj, 9. marca. »Poljski klub« je v svoji današnji seji sklenil glasovati za Pernerstorferjev predlog in proti izročitvi društvenega zakonskega načrta ustavnemu odseku. Za Pernerstorferjev predlog bodo glasovali tudi vse češke stranke in tudi Jugoslovani. Za izročitev odseku so torej samo krščanski socialci in nemški nacionalci.

Veteranci.

Dunaj, 9. marca. Vojni odsek je imel danes dopoldne sejo, v kateri se je razpravljalo posebno o veteranskih predlogi. ki je imela že opetovano zelo žalostno usodo. Seja je bila namreč še šestkrat nesklepčna. Napredni poslanci namreč najstrožje nasprotujejo obravnavanju o skupni veteranski državni organizaciji in o vprašanju, da bi se dovolilo veteranem nositi orožje.

Operacija kneginje Elizabete Windischgrätz.

Dunaj, 9. marca. Kneginja Elizabeta Windischgrätz se je morala dati zaradi težke notranje bolezni operirati. Operacija je izpadla zelo srečno, vendar pa je vzeti njeno zdravstveno stanje precej resno.

Fakultativni odkup bosanskih kmetov.

Sarajevo, 9. marca. Ustavni odsek bosanskega sabora je danes v načelu sprejel fakultativni odkup bosanskih kmetov. Proti so glasovali Srbi. Nadejati se je, da bo tudi plebiscitna zbornica sprejela ta zakonski načrt.

Železniška neureta v predoru.

Pariz, 9. marca. Danes zjutraj sta presenetila v predoru pri Vincennes dva vlaka, ki sta prišla vsak od druge strani delavce v tem tunelu, ter povzročila dva delavca do smrti, sedem pa odtrgala roke ali noge ali pa jih sicer poškodovale.

Protidržaven škof v ječi.

Lizabona, 9. marca. Škof iz Oporta, ki je bil na povelje vlade zaradi izdanega pastirskega lista in-

terniran, so odpravili v mesto Fernache v ječo.

Zedinjene države severoameriške na bojnem pohodu.

London, 9. marca. Od ure do ure bolj očitno stopa na dan namera Zedinjenih držav severoameriških nastopiti, če treba z oboroženo silo proti Mehiki. Vojno poveljstvo je izdalo povelje, da se morajo zbrati vse bojne ladje v Atlantskem oceanu in v Tihem morju ob mehiškimi obali. Ob mehiškem meji stoji že kakih 1500 vojakov, poroma pripravljanih na vojno. Dosedaj znašajo stroški poldrug milijon dolarjev.

Gospodarstvo.

Neomejeno jamstvo.

Šele polom »Glavne posojilnice« je pripravil ljudi do spoznanja, kaj je prav za prav neomejeno jamstvo in kdor ravno nič opraviti nima, ta kriči zdaj proti neomejenemu jamstvu pri posojilnicah, češ, postava se mora premeniti in neomejeno jamstvo je vnebovpijoča krivica. Kdor tako govori, pač nima pravega pojma o temeljnih načelih zadružništva. Polom »Glavne posojilnice« ne dokazuje absolutno nič proti neomejenemu jamstvu, brez katerega nobena večja posojilnica ne more izhajati in ki tudi ni čisto nič nevarno, če je vodstvo pošteno in dobro, če je nadzorstvo vestno in temeljito in če se tudi člani resno brigajo za svoj zavod. Polom pri »Glavni« je nastal, ker vodstvo ni bilo dobro, ker nadzorstvo ni bilo strogo in vestno in ker se člani za svoj zavod sploh niso nič brigali. Ko bi se bili člani zavedali svojih dolžnosti in jih izpolnjevali, bi bili že pred več leti spoznali, da je »Glavna« v slabem položaju. Saj je res, da je revizija pri večjih zavodih težka, časih celo nemogoča, a ravno za »Glavno posojilnico« to ne velja, kajti tu se je že davno vedelo, da se je dr. Hudnika spekulacija z graščino Thal ponesrečila, da uživa Meglič popolnoma neutemeljeno velikanski kredit, ki ga iz dohodkov svoje kupčije sploh ne bo mogel nikdar pokriti in da Pavšlarjeve vodne sile niso dosti vredne. A ravno Hudniku, Megliču in Pavšlarju dovoljeni krediti so poglaviti vzrok poloma »Glavne posojilnice«. Ko bi se bili člani le količkaj zanimali za razmere v »Glavni posojilnici«, bi bili morali priti celi stvari na sled in morda še v času, ko bi se bilo dalo ogniti konkurzu. Zaradi tega, ker vodstvo kakega posameznega zavoda ni postopalo pravilno in je povzročilo veliko nesrečo, pa nikakor ne gre zametavati načela o neomejenem jamstvu. Posojilnicam z neomejenim jamstvom, ki imajo pametno in vestno vodstvo, je lažje zaupati denar, kakor katerikoli zavodu, kajti osebno, solidarno in neomejeno jamstvo članov reprezentira tako izdatno garancijo, da si je boljše težko misliti. Na tem solidarnem neomejenem jamstvu sloni kredit posojilnic in zaupanje vložnikov. Člani pa imajo zopet dolžnost, da pazijo na delovanje zavoda, za čigar obveznosti jamčijo z vsem svojim premoženjem. »Von den Mitgliedern wird nicht bloss die Beteiligung verlangt, sondern auch Sorgfalt und Tätigkeit.« Kjer je zavod z neomejenim jamstvom, kjer je vestno vodstvo in natančno nadzorstvo in se člani resno zanimajo za zavod, tam je sploh skoro izključena vsaka nesreča. Naj se torej zaradi nesreče, ki je zadela »Glavno posojilnico«, ne da nihče vznemirjati, saj vendar vidi, koliko je velikih in dobro uspevajocih posojilnic z neomejenim jamstvom. Za ves slovenski gospodarski napredek so posojilnice največjega pomena; kar smo si gospodarsko pomagali, se imamo zahvaliti posojilnicam in vsa naša gospodarska prihodnost je odvisna od njih.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavšek.

Mnenje gospoda dr. Moskoffa Lovce.

Gospod J. Serravallo, Trst.

Ko smo porabili približno pet-najst butelj Vašega Serravallovega kina-vina z železom, nekaj jaz sam, nekaj moji klienti, nimam dovolj besed, da pohvalim dobre uspehe, ki sem jih dosegel pri šibkih bolnikih in malokrvnih vsled malarije.

Lovce, 13. oktobra 1908.

Dr. Moskoff.

Lekarnarja Julija Schumannova zjedena sol je v več nego 30 letih prišla na izburen glas kot dietetski izdelek, kar potrjuje premožno priznana pisma. Deluje točno in zanesljivo pri vseh motenjnih prebavi, pri žilnih nepriklah, tvoritvi kisline vzpčevanju itd., tako da jo kot jako razširjeno stanopreiskušeno domače zdravilo jako cenijo. Za izborni učinek se ima zahvaliti racionalni sestavi. — Skladja stane K 150.

Poslano.

Profesor dr. pl. Valenta

naznanja v izogib vsem pomotoma razširjenim govoricam, da ginekološke slučaje prevzema v zdravljenje v »Eli-zabetnem sanatoriju«.

854

Gospod

ki mu je kaj do zdravja
seguvanja las in slasti
odpraviti priklaj in osivenje
ter pospeševati rast las, rabi
dosledno 826

Bay-m
s konjickom
(namika konjicki)
Bergmann & Co. Berlin N. L.
in steklenicah po 3 K in 4 K.
Dobiva se po vseh lekarnah,
drogerijah, parfumerijah in
brivnicah.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 9. marca 1911.

Termin.

Pšenica za april 1911. za 50 kg 11 58
» » oktober 1911. za 50 kg 11 34
Rž za april 1911. za 50 kg 10 68
Koruzna za maj 1911. za 50 kg 5 73
Oves za april 1911. za 50 kg 8 05

Efektiv.

Neizpremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Vidno rač. morjem 300-2. Srednji zračni tlak 736-9 mm

marca	čas opazo- vanja	Stanje baro- metra v mm	tempe- ratura v C	Vetrovi	Nebo
8	2. pop.	733-8	7-8	sr. sv. z. jasno	
»	9. zv.	733-7	21	slab j. v. pol. oblač.	
9	7. zj.	736-9	03	brezvetr. sk. oblač.	

Srednja včerašnja temperatura 3-6°, norm. 2-4°. Padavina v 24 urah 0-0 mm

Zahvala.

Med težko boleznijo naše nepozabne, iskreno ljubljene sestre, sva-kinje in tete, gospodične

Terezine Andolšek

in povodom nenadomestne izgube, ki nas je zadela s prezgodnjo smrtjo, nam je došlo toliko tolažečih dokazov srčnega sočutja, da nam ni moč, se vsakemu posebej zahvaliti. Zato izrekamo tem potom vsem sorodnikom, sočustvujočim prijateljem in znancem iskreno zahvalo za izraze ljubeznivega sočutja. Prav posebno zahvalo pa smo dolžni gospodom pevcem za ganljivo petje, vsem onim, ki so dragi pokojnici poslali toliko in tako lepih cvetic in naposled vsem, ki so blago preminulo tako mnogoštevilno spremili na poslednje počivališče.

870

V Ljubljani, 8. marca 1911.

Zaljubljeni ostali.

Trgovski učenec

se sprejme v špecerijsko trgovino.

Naslov pove upravnistvo »Slovenskega Naroda.«

875

Izjava.

Jaz podpisana Marija Šbil, trgovka v Mokronogu obžalujem in preklicujem s tem kot poplnoma neresnične in izmišljene vse žaljive in hujskajoče obdolžitve, katere sem izrekla v svoji trgovini na kvar učeda »Glavne hranilnice in posojilnice v Mokronogu«.

878

V Mokronogu, dne 8. marca 1911.

Mar'ja Šbil.

Specialiteta, odina slovenska ura za tovarodce.

Dobi se samo pri trvdki

Ljubljana H. Suttner Ljubljana
Mestni trg Sv. Petra cesta

Vzemite si, ako imate nashod in ste hripavi, zaslezeni ter težko dihati, Felleirjev fluid z znakom »Els fluid«. Mi sami smo se prepricali pri bolečinah v prsih, vratu itd. o »ogovem« zdravilnem, kašelj blaščem, osvežujočem učinku. Tucaat na poizkušujo 5 kron, 2 tucaat 8 kron 60 vinarjev franko. Izdeluje ga samo lekarnar E. V. Felleirv Stubici, Elain trg 238 na H. vaskom.

Posestvo

se proda za 4500 kron.
Kdo, pove upravništvo »Sloven-
skega Naroda.« 753

Lokal

se takoj odda
v sredini mesta na prometnem kraju.
Poizve se v upravništvu »Sloven-
skega Naroda.« 836

Učenca

iz dobre hiše 876
sprejme takoj v trgovino
Franc Xav. Aumana sin v Krškem.

Konj

turške se proda
z opravo in vozom več se poizve
pri g. Fr. P. Zajec, Stari trg 26.
Ljubljana. 835

HALO!

Kupujem 50% dražje kakor vsak drugi!
Od gospode odložene moške obleke, tudi
castniške uniforme in zlate vrvice, zdrobljeno
zlato in srebro ter partijsko blago itd. Ker bom
na potovanju v Ljubljani samo malo časa,
prosim, da me takoj obvestite z dopisnico.
Pinkas Graumann
Ljubljana, hotel »pri Slonu«.

Išče se spreten

871
gozdni manipulant
za parno žago na Hrvaškem.
Ponudbe z navedbo zahtevane plače
na uprav. »Slovenskega Naroda« pod
šifro »Gozdni manipulant 652.«

Prodajalna

z vso opravo
v št. Vidu pri Zatičini na Dolenjskem
se odda v najem takoj za več let
po zelo ugodnih pogojih.
Več pove Ivan Končina, Gore-
njavas, p. Zatičina. 820

Pod ugodnimi pogoji se sprejme

za razširjenje že vpeljane trgovine
družnik (kompanjon). 688
Potrebni kapital 20—30.000 kron.
Riziko je izključen, ker se vloženi ka-
pital lahko hipotekarno zavaruje.
Naslov v upravništvu »Slov. Naroda«.

Radi drugega podjetja prodam

posestvo s hišo
v kateri je dobro vpeljana trgo-
vina in gostilna.
Hiša je v bližini farne cerkve na zelo
priaznem kraju, kjer je letno 5 sejmov.
Natančnejša pojasnila daje 780
Vinko Gregl, trgovec v Bu. ki, Dolenjsko.

Jedilni in semenski

krompir
najboljše in najdonosnejše vrste, zlasti
rožnata aspazija, 873
se najceneje prodaja pri I. graškem
izvozu krompirja (ust. 1873) Bet-
telheim, Schönangasse 13. Razpoši-
lja se vsaka količina na vse strani točno.

Kdor hoče zares dobro ceno in

vsestransko pohvalno 771
obleko
imeti, naj se blagovoli naravnost obrni
na krojaško tvrdko
J. AHČIN, Ljubljana,
Vogova ulica št. 12.

V Spodnji hiši št. 97 na odda

stanovanje

s 5 sobami, prednaso, pritlikami, sad-
nim in zelenjadnim vrtom. — Vprašati
tam pri hišnem oskrbniku ali v gradu
Tivoli, I. nadstr. levo. 844

Jako zanimiv, zabaven in poučen

list s slikami

Illustrirani Tednik

ki izhaja vsak petek, ter stane
četrtno le 1-80 K.
Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in
inserirajte v njem! Naslov: **Ilustro-
vani tednik, Ljubljana.** 763

ŽENITNA PONUDBA.

22 let stara gospodična,
izobražena s precejšnjo doto,
se želi seznaniti z gospodom.
Resne ponudbe s sliko na
poste restante »št. 45.«
Vipava. 838

Proda se

8 vagonov lepih, suhih
bukovih drv. 770

Prodajo se skupno ali posamezni vagoni
Kupci naj se obrnejo na lastnika Jo-
sipa Mešeka, posestnika v Litiji.
Istotam se proda
3 vagone lepega, suhega
bukovega oglja.

Josip Čufer
Ana Čufer-Haberle roj. Egia
poročena.
Ljubljana, dne 7. marca 1911.

SOLIN
najnovejšo in najpopolnejše
sredstvo za snaženje srebra in posrebre
z zajamčeno vsebino srebra za snaženje, izboljšanje ter posrebre srebne posode,
jedilne priprave, skled in drugih predmetov iz aluminia, novega srebra, medi, bakra, itd.
Najpopolnejše nadomestilo za galvansko posrebre.
Neutrpljivo za gospodinjstva, hotele, kavarne, restavracije itd. Napredaj po vsah boljših drogerijah,
trgovinah z barvnim in materialnim blagom itd. Cena stekl. 70 h in 1 K.
»SOLIN«, generalno razpečavališče za Avstro-Ogrsko
DUNAJ, V. Margaretengürtel št. 142. 3488

Vsaka gospodinja,

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživljenje in smrt z manjšajočimi se
vplačili. 94

Ta inserat

je važen za vsakega človeka in tudi vedeti morate, ako polagate važnost na higieno svojega telesa, da je
v vsaki hiši neutrpljivo kako razkuževalno sredstvo. Večkrat se dogajajo bolezni (škrlatica, vročinska bolezen,
kolera, koze, ošpice), ranitve, nalezjenja bolezni in opekline; za desinfekcijo pri bolnikih, za antiseptične obveze
ran, oteklin, za irigacijo za dame in v varstvo pred nalezjenjem bolezni, za stalno rabo pri vseh vrstah desinfekcij
in pri odpravljanju neprijetnega duha je najbolj pripraven znanstveno mnogokrat preizkušeni in po vsem svetu
za najboljšo razkuževalno sredstvo sedanjosti znan!

Lysoform

ker učinkuje hitro in zanesljivo, ker ga vsakdo brez nevarnosti lahko rabi, ker prijetno aromatično diši, kože
ne razdražuje (kakor druga desinfekcijska sredstva) in ker je naposled **jako poceni**, ga skoro vsi zdravniki
priporočajo in v vsaki hiši radi rabijo. V originalnih steklenicah (zeleno steklo) z navodilom vred se stekle-
nica s 100 grami za 80 vinarjev dobiva po vseh lekarnah in drogerijah monarhije. Poizkusite
enkrat! Pomnite, da lysoform hitro in zanesljivo odstrani zoperni vonj in pot!

NOVO!

Izvrstno desinfekcijsko sredstvo za usta za vsakdanja negovanja ust in
zob je aromatično in fino dišeče

lysoform s poprovo meto

v steklenicah po K 1-60. Ohranja zobe, daje ustom prijeten okus ter hitro in zanesljivo odstrani dihanje iz ust.
Poučno brošuro »Gesundheit und Desinfektion«, ki jo je spisal odlični zdravnik, vam pošlje
kemik Hubmann, Dunaj XX., Petraschgasse 4, znanstveni referent izdelovalnic lysoforma, in sicer
tako gratis in franko, ako pišete ponjo.
Gospodom zdravnikom vzorci in literatura vsak čas gratis in franko. 600

Dve hiši

se zaradi družinskih razmer prodasta.
V eni je gostilniška koncesija, edina v vasi, v drugi se izvršuje kovaška obrt.
Kraj je jako priljubljen ljubljanskim izletnikom. Oddaljen je
le tri kilometre od železniške postaje. — Kdor bi hotel tudi
še kaj zemljišča, mu je tudi na razpolago. — Naslov v uprav-
ništvu »Slovenskega Naroda«. 874

Razglas.

Se sklepom c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 21. februarja 1911,
opr. št. A I 35/11/19 dovoljena

prostovoljna prodaja

v zapuščino dne 23. januarja 1911 v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 4, zamrlega
gospoda Diziderija Zebala spadajoče

premičnine, kakor pohištva, obleke, perila, knjig i. t. d.

vršila se bo
v ponedeljek, 13. marca 1911, počenši ob 9. uri zjutraj
na pokojnikovem stanovanju v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 4, II. nadstr.
ter se eventualno naslednji dan nadaljevala. 872
V Ljubljani, dne 8. marca 1911.
Aleksander Hudovernik i. r.
c. kr. notar, kot sodni komisar.

katera želi pripraviti dobro kavo, uporablja
najraje »prav ga: Francka« s kavnim mlin-
čkom, ki se izdeluje temeljem največje skrb-
nosti že dolgo let v zagrebški tovarni.
Za izborni domači izdelek najtopleje priporočamo.

»SLAVIJA«

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 40.012.797.— Izplačano odškodnine in kapitala K 100.350.000.—
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseslovensko mrežo uprave.
Vsa polnopravna deleža
cigar pisarne so v
lastni bančni hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani
v Gospodni ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uziva najboljši sloves, koder postuje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podpore v narodne in obecnokoristne
namene.

P. N.
Uljudno naznanjam, da sem z dne 8. marca t. l. svojo
graversko obrt in izdelovanje kavčkovih štampilj
preselil iz sv. Petra ceste 6 na
Stari trg števil. 20
ter prosim vašega nadaljnjega obiska tudi v novem lokalu in beležim
z veličinjenjem
ANTON ČERNE, Ljubljana.

KUNC-ove obleke
so nedosežne glede :-
oblike, izvršitve in cene.
Ljubljana, Dvorski trg 3
Telefon števil. 291.

Brüssel 1910. GRAND PRIX.
Dr. Dralle's MALATTINE
Idealno, nemastno
negovalo za kožo.
Dela kožo odporno
in žametnomoško.
Neutrpijivo ob mrzlem letnem
času in za potovanje po hribih
ali po morju.
Čudovitega učinka za pusto in
razpokano kožo.
Dobiva se povsod. Lonček 70 in 120.
Juri Dralle
Hamburg in Podmokli.

Pivovarna Mengeš
JULIUS STARE
Ustanovljena leta 1818. Ustanovljena leta 1818.
Zaloga v Ljubljani,
Metelkove ulice števil. 19
priporoča svojo izborno vležano marčno, dvojno
marčno in bavarsko pivo v sodčkih in steklenicah.
Telefon števil. 248. Telefon števil. 248.

Valjčni mlin v Domžalah
I. BONČAR, LJUBLJANA
Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica 6.
Telefon interurb. št. 129. Telefon interurb. št. 129.
Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti
kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.
Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter
Gruden & Comp., Stolni trg števil. 9.

Kupim star papir
knjige, časnike itd. vsako množino.
Ponudbe: Peter Strel, trgovec, Mokronog.
Za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočeno črne dal-
matinske vino 233
Kuč
najboljše sredstvo.
4 steklenice (5 kg) franko K 4.—
Br. Novakovič, Ljubljana.

Na debelo in drobno
po nizkih cenah priporočam svojo
bogato založeno 240
trgovino
z galanterijskim in vseh vrst kra-
marskim blagom in pleteninami.
354 **Devocionalije**
in vse vrste blago za božja pota.
Tovrniška zaloga kranjskih glavnikov.
Anton Škof
Ernest Jevnikarjev naslednik
Dunajska cesta, v hiši gostilne št. 6.

Ne kupujte
nič drugega proti
kašlju
hripavosti, kataru in zasle-
zenju, krčnemu in oslovsko-
mu kašlju, nego slastne
Kaiserjeve
prsne karamele
s "trema jekami",
5900 not. poverjenih
izpričeval od
zdravnikov in
zasebnikov za-
jamčuje gotov uspeh.
Zavitek 20 in 40 vrn., skatija
60 vinarjev. Prodaja jili:
v Ljubljani:
Ubiad pl. Trnkovec, lekarna. Rih. Stoklik, le-
karna. Dr. G. Piccoli, lekarna. Deželna le-
karna. Mr. Ph. And. Bohine, lekarna pri kroni.
Mr. Ph. Jos. Cizmar, lekarna. Ant. Kane, dro-
gerija. B. Cvančar, drogerija "Adrija".
Daniel Pirce, lekarna. Idrja. J. Bergmann, le-
karna. Novo mesto. C. Andrijaščič, lekarna.
Novo mesto. Jur. Ruz, lekarna pri Mar. P. Vi-
pava. Milan Wach, lekarna. Metlika. A. Ro-
blek, lekarna. Radovljica. Hinko Brčič, le-
karna. Ljilja. Karel Šavnik, lekarna pri "Se-
trojci". Kranj. Fr. Baccan, lekarna. Postojna.
Jos. Močnik, lekarna. Kamnik. E. Burdych,
lekarna v Šk. Lok. Mr. H. Roblek, lekarna.
Trilj. Ph. Mr. E. Kožal, lekarna. Jesenice.
V. Arco, trgovec, Senožeče.

KINTA
K.C.L.
Mod. 11 1911 splošno pri-
ljubljenih Kinta koles so došli.
Blagovolite si jih ogledati, ali
zahtevajte ilustrirani cenik.
K. Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Specialno trgovina s kolesi
in posameznimi deli.

Kana? ... Papa je dovolil! Saj je Jacobi —
Antikotinske
cigaretne
stročnice! 60t
Pristne samo v
cigaretnem zaboj-
čku z imenom
JACOBI!
Vsak karton
ima zelo zanimive
röntgenove
slike.

Zadnji mesec! Nepreklicno dne 5. aprila vlečenje
loterije ogrevalnic
1500 dobitkov v efektivni vrednosti K 55.000.
Prvi trije glavni dobitki K 30.000, 5000, 1000
se na zahtevo dobitnika odšteje 10% in zakoniti dobitveni davek izplačajo v
gotovem denarju. — Srečke po 1 K se dobivajo po vseh trafikah, loterijah, me-
njalnica in v loterijski pisarni: I, Goldschmiedgasse 8.

St. 1584. V. u. 834
Razglas.
Mestni magistrat razglasa:
Letošnji glavni nabori se prično šele v drugi polovici meseca aprila, zato
pa uradujejo dne 6., 13., 20. in 27. marca, potem 5. in 12. aprila stalne
naborne komisije.
Delovanje omenjenih komisij ni omejeno zgolj na naknadne nabore,
marveč se jim lahko predstavijo tudi taki naborniki, ki pridejo letos k naboru,
zlasti taki, ki so se vrnili iz inozemstva v domovino ali, ki iz posebnih ozirov
vrednih razmer žele odpraviti nabor pred rednim glavnim naborom, če vložo
prošnje na pristojne politične oblasti.
Mestni magistrat ljubljanski,
dne 28. februarja 1910.
Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:
Laschan I. r.

Edina slovenska kislavoda
TOLSTOVRŠKA SLATINA
je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi
kislavodami, je izbrano zdravilo za katar v grlu, pljučih, želodcu
in crevesih, za žledčni kri, zaprtje; bolezn v ledvicah in mehurju ter
pospešuje tek in prebavo. — Tolstovrška slatina ni le izborna zdravila,
temveč tudi osvežujoča namizna kislavoda. — Odlikovana je bila
na mednarodni razstavi v Inostanju 1896 in na higijeni razstavi na Dunaju 1899.
Naroča se in zaloga vode je pri Rusu, Marije Terezije cesta 8 v
Ljubljani, kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.
Slovinci! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska
gostilna naj ima le edino slov. kislavodo. — Del čistih dobitkov gre v narodne namene.
Letovišče, zdravilišče, sobe za tujce.

Pri nakupovanju blaga za obleke zahtevajte povsod blago,
ki ima napis:
ZVEZDNA TRANINA
in varstveno znamko zlate repate zvezde. ZVEZDNA TKA-
NINA je zanesljivo in trpežno bombažno in platneno blago,
za moške in ženske obleke, srajce in razno drugo perilo.
— Zahtevaj vsak v lastno korist od vsakega trgovca le:
ZVEZDNO TKANINO z znamko zlate repate zvezde!

Hlačna krila
so pridobila v zadnjem času veliko
zanimanje in simpatijo, ter vlada za-
radi tega veliko vprašanje po njih.
Ni izključeno, da se ta moda tudi tukaj
obilo razširi, vsled tega oddajam
damska krila
najnovejšega kroja in vseh modernih barv
pod lastno ceno.
O. Bernatovič
Angleško skladišče oblek, Ljubljana, Mestni trg 5.